

προαναγγελία καταιγίδας

**3 κείμενα,
2 γράμματα &
1 επίλογος κριτικής & προτάσεων**
για τη ζωή & τους αγώνες εν καιρώ
covid-19 & οξυμένης επίθεσης της κυριαρχίας

τυπώθηκε το Γενάρη του 2021 σε 500 αντίτυπα
και διακινείται χωρίς αντίτιμο

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ...

Βρισκόμαστε στο μεταίχμιο 2020 προς 2021 και διανύουμε τη δεύτερη φάση μαζικού κοινωνικού εγκλεισμού σε πολλά σημεία της γης. Υπό διαμόρφωση βρίσκεται ένα νέο κοινωνικό περιβάλλον γεμάτο αβεβαιότητα, επισφάλεια, καινούργιες μορφές κοινωνικής οργάνωσης από τα πάνω, περαιτέρω φτωχοποίηση για τις μάζες και νέες ευκαιρίες πλουτισμού για το κεφάλαιο, πειθάρχηση και νέους κοινωνικούς αυτοματισμούς, φόβο αλλά και οργή. Τα ερωτηματικά πληθαίνουν, ενώ άλλα πράγματα γίνονται όλο και πιο ξεκάθαρα. Τόσο για την περίοδο που διανύουμε όσο και για αυτήν που έρχεται. Για τον ιό και τις ιδιαιτερότητές του, για το “πού το πάνε” οι κυρίαρχοι, για το τι μας ξημερώνει, για τους δικούς μας ανθρώπους, για το σε τι καθημερινότητα θα ξεβραστούμε σύντομα. Και για μας, για όσους αγωνιζόμαστε για την εξάλειψη των εξουσιών και της εκμετάλλευσης, τα ερωτηματικά για το πως να δράσουμε, εξίσου πολλά.

Μέσα σε αυτή τη συνθήκη, επιλέξαμε να αφιερώσουμε κάποιο χρόνο προκειμένου να συμβάλουμε στην επικοινωνία πέρα από τα σύνορα, ιδεών, αναλύσεων και πρακτικών αγώνα που διαμορφώνονται τους τελευταίους μήνες, κάπου όχι και τόσο μακριά από εμάς, πιο συγκεκριμένα στη Γαλλία.

Για το σκοπό αυτό, μεταφράσαμε και δημοσιεύουμε σε αυτήν εδώ την έκδοση, κείμενα γύρω από την διαχείριση του κορωνοϊού από την κυριαρχία και τις κοινωνικές δυναμικές που διαμορφώνονται, που γράφτηκαν από τα συντρόφια του **αναρχικού εντύπου για τον κοινωνικό πόλεμο, *Avis de Tempêtes (Προαναγγελία Καταιγίδας)***, που εκδίδεται σε μηνιαία βάση. Πιο συγκεκριμένα, έχουμε συμπεριλάβει κείμενα από τρία τεύχη, το 27^ο, το 28^ο και το 29^ο, που γράφτηκαν το Μάρτιο, τον Απρίλιο και το Μάιο, αντίστοιχα. Δημοσιεύουμε επίσης δύο γράμματα που στάλθηκαν στο έντυπο (τεύχος 31-32 του Αυγούστου), για ζητήματα και ερωτήματα που αφορούν στην οργάνωση και τις κατευθύνσεις της επίθεσης ενάντια στην εξουσία. Η δομή της έκδοσης έχει χρονολογική σειρά, ενώ έχουμε επιλέξει να κρατήσουμε και μια μικρή εισαγωγή που γράψαμε τον περασμένο Απρίλιο, όταν και πρωτοεκδόθηκε το μεταφρασμένο κείμενο του 27^{ου} τεύχους. Στο τέλος, υπάρχει και ένας δικός μας επίλογος, κριτικής και προτάσεων.

Μέσα στους τελευταίους αυτούς μήνες, η γαλλική κοινωνία βρίσκεται αντιμέτωπη με εναλλασσόμενα καθολικά lockdown και με απαγορεύσεις κυκλοφορίας σε συγκεκριμένες ώρες της μέρας. Έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον, η όξυνση της κοινωνικής σύγκρουσης που παρατηρείται μέσα σε αυτό το διάστημα. Αξίζει να έχει κανείς κατά νου τις συγκρούσεις που έχουν ξεσπάσει κατά περιπτώσεις σε προάστια των γαλλικών μητροπόλεων όταν οι μπάτσοι επιχείρησαν μέσα στις γειτονιές, τις επιθέσεις ομάδων νέων σε αστυνομικά τμήματα των γειτονιών τους με πυροτεχνήματα, πέτρες κ.ά., ως τα αποκεντρωμένα και διάχυτα σαμποτάζ σε τεχνολογικές υποδομές, όπως εγκαταστάσεις καλωδίων και οπτικών ινών, κεραιών τηλεπικοινωνίας, ηλεκτρισμού κλπ, ή τις επιθέσεις σε διοικητικά και κρατικά κτίρια σε κάθε γωνιά της χώρας. Ως και τις μαζικές διαδηλώσεις που πηγαίνουν κόντρα στις απαγορεύσεις και μας χαρίζουν όμορφες εικόνες ανταρσίας και καταστροφής, με πιο πρόσφατο παράδειγμα εκείνες του Νοέμβρη και του Δεκέμβρη 2020.

Κάνοντας, λοιπόν, ένα άλμα μερικών χιλιάδων χιλιομέτρων, αυτή η έκδοση επιθυμούμε να τροφοδοτήσει σκέψεις και προβληματισμούς, σχέδια αγώνα και πλάνα, που μπορούν να έχουν γείωση στην πραγματικότητα που βιώνουμε στον ελλαδικό χώρο την τρέχουσα περίοδο. Τόσο με τα μεταφρασμένα κείμενα, όσο και με κάποια σημεία που θέλουμε εμείς να θίξουμε μέσω του δικού μας λόγου, σε μια κατεύθυνση κυρίως κριτικής αποτίμησης της μέχρι τώρα δράσης μας, μέσα σε αυτές τις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε, με στόχο, όπως γράφαμε τον Απρίλη, να φωτίσουμε τις επιθετικές προοπτικές του αναρχικού αγώνα, τόσο σε πράξη όσο και σε περιεχόμενο, που όπως τότε, έτσι και τώρα, φαίνεται σε σημαντικό βαθμό να εκλείπει.

Σημειώσεις επί της Έκδοσης:

Σε ορισμένα σημεία των κειμένων, χρειάστηκε να γίνει ελεύθερη μετάφραση, χωρίς να αλλοιωθεί ωστόσο το περιεχόμενο.

Τα πρωτότυπα κείμενα μπορούν να βρεθούν ηλεκτρονικά στο σύνδεσμο: <https://avisdetempetes.noblogs.org>

Οι εικόνες που βρίσκονται στην έκδοση προέρχονται από διάφορα τεύχη του Avis de Tempêtes.

*Τεύχος 27^ο

μια μικρή εισαγωγή της μετάφρασης

Το κείμενο που ακολουθεί της εισαγωγής, αποτελεί ουσιαστικά τη μετάφραση στα ελληνικά του κυρίου κειμένου του 27^{ου} τεύχους του αναρχικού εντύπου για τον κοινωνικό πόλεμο, Avis de Tempêtes. Το συγκεκριμένο άρθρο ολοκληρώθηκε στις 14 και δημοσιεύθηκε στις 15 Μαρτίου και αναλύει, μεταξύ άλλων, τα έως τότε δεδομένα των κοινωνικών εξελίξεων και της διαχείρισης από πλευράς των κυρίαρχων, της προκύπτουσας κατάστασης με τη εξάπλωση του κορωνοϊού.

Από τότε μέχρι σήμερα που γράφεται αυτή εισαγωγή, αν και έχει μεσολαβήσει ένα φαινομενικά μικρό διάστημα τριών εβδομάδων, οι εξελίξεις είναι ραγδαίες και αρκετά πρωτόγνωρες. Αν κάτι παρόλα αυτά γίνεται όλο και πιο σαφές, είναι πως οι κυρίαρχοι, σε διεθνές επίπεδο, έχουν αδράξει την ευκαιρία για να επιβάλλουν ένα καθεστώς ολοκληρωτικού ελέγχου, χωρίς υπερβολή, με κάθε μέσο. Εκφοβισμός και μιντιακή τρομοκρατία, απαγόρευση κυκλοφορίας, αστυνομοκρατία και μιλιταριστικά μέτρα, συμβολικός και νοηματικός πόλεμος. Χαρτογράφηση της κίνησης των πληθυσμών μέσω της παρακολούθησης ηλεκτρονικών συσκευών, της περαιτέρω ανάπτυξης του δικτύου καμερών με άμεση διαχείριση από την αστυνομία, της ανάπτυξης ειδικών εφαρμογών καταγραφής ατομικού προφίλ υγείας- κίνησης- κοινωνικής δικτύωσης και άλλα δυστοπικής έμπνευσης μέτρα εφαρμόζονται από τις δημοκρατίες ανά τον κόσμο αυτές τις μέρες.

Κι αν τις τελευταίες δεκαετίες, ειδικά στη δύση, μια αντίστοιχης έκτασης αναδιαμόρφωση του κοινωνικού περιβάλλοντος προς την κατεύθυνση του ελέγχου και της κρατικής κυρίευσης, έγινε με όχημα την απειλή της “τρομοκρατίας”, σήμερα, η νέα κατάσταση έκτακτης ανάγκης, βρίσκει αφορμή επιβολής στην παγκόσμια εξάπλωση ενός ιού. Αυτός ο νέου τύπου αόρατος “εχθρός”, δίνει ένα πολύ πιο διευρυμένο πεδίο εφαρμογής του ελέγχου στην κυριαρχία, απ’ότι άλλοι “εχθροί”. Ο φόβος γίνεται εργαλείο και η “απειλή” πλέον εξαπλώνεται σε κάθε κοινωνικό χώρο, σε κάθε συνεύρεση, σε κάθε σπίτι...κάθε άτομο αντιμετωπίζεται ως δυνητικός φορέας της κοινωνικής απειλής. Και η πολιτική της εξουσίας έχει το πιο γόνιμο έδαφος για να εφαρμοστεί, όπου εφαρμοζόταν πάντα, κάπου ανάμεσα στο φόβο και τις παροχές.

Τα ερωτήματα που είναι ανοιχτά αυτή τη στιγμή είναι πολλά. Ποιά θα ήταν η κατάσταση τώρα, εάν δεν είχε επιβληθεί αυτό το μοντέλο κοινωνικής ερήμωσης και απόλυτης ιδιώτευσης; Εάν αυτός ο χρόνος απόστασης από τους θεσμούς δέσμευσής του, όπως τα σχολεία, η εργασία, τα πανεπιστήμια κ.ά., έβρισκε τους ανθρώπους σε μία κατάσταση ζωντανής επανοικειοποίησης των χαμένων τους αδέσμευτων στιγμών; Εάν τους έβρισκε σε καταστάσεις που θα είχαν το περιθώριο να συζητήσουν ενεργά, να αμφισβητήσουν και να αναδείξουν την ανικανότητα του κράτους να φροντίσει για τις ζωές τους, τη στιγμή που οι ανάγκες ζωτικής σημασίας, όπως η τροφή και η υγεία, είναι είτε διαμεσολαβημένες από το χρήμα και την κεροφορία των ισχυρών. Δεν θα ήταν τεράστιο το ρίσκο για όσους ενορχηστρώνουν τον κοινωνικό ελεγχο, να αφήσουν τους ανθρώπους να αυτοοργανωθούν και να αλληλοβοηθηθούν εν μέσω αυτής της περιπέτειας, φροντίζοντας ενεργά για τις ζωές και την υγεία τους;

Αντί αυτών, αυτός ο χρόνος κλείστηκε μέσα σε διαμερίσματα φυλακές, η επικοινωνία αποσυνδέεται από την εγγύτητα και την επαφή, διαμεσολαβείται από συσκευές και ηλεκτρονικά κοινωνικά δίκτυα, η πλήξη, το άγχος και ο

φόβος κυριαρχούν. Η τρέχουσα κρατική διαχείριση, είναι πολύ πιθανό να διασφαλίζει το ότι κατά την επιστροφή στην κανονικότητα, το κράτος εν τέλει θα έχει αναδειχθεί σε ρόλο εγγυητή της ζωής για την κοινωνική πλειοψηφία. Ενώ είναι βέβαιο πως τα ίδια μέσα που χρησιμοποιούνται στο σήμερα, φαινομενικά, για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης του ιού, την επόμενη μέρα, θα χρησιμοποιηθούν ως εγγυημένη μέθοδος για την διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και ομαλότητας, απέναντι σε άλλης φύσης “εχθρούς”. Ήδη τα έκτακτα μέτρα σε πολλές περιπτώσεις παγκοσμίως, σε ότι έχουν να κάνουν με τη επιτήρηση της δημόσιας ζωής, έχουν ένα βάθος χρόνου εφαρμογής πολλών μηνών από τώρα. Οι συνέπειες, άλλωστε, των όσων έκτακτων μέτρων λήφθηκαν, βιώνονται ήδη και θα βιωθούν ακόμη πιο έντονα, από τους καταπιεσμένους, με την περαιτέρω οικονομική αφαίμαξη να караδοκεί. Αυτό το γνωρίζουμε πολύ καλά και εμείς αλλά και οι τεχνοκράτες της εξουσίας. Με αυτό κατά νου, δεν πρέπει να περιμένουμε πως μπροστά στις όποιες αντιδράσεις θα βρεθούν απροετοίμαστοι.

Ασκήσεις λοιπόν απόλυτου ελέγχου και επιβολής από τα κράτη, ασκήσεις νέων όρων κερδοφορίας από το κεφάλαιο... Κι εμείς; Τι κάνουμε όσοι ονειρευόμαστε την καταστροφή του κόσμου της διαμεσολάβησης, της εκμετάλλευσης και της υποταγής; Ο ίδιος ο τρόπος που έχουμε μάθει να κινούμαστε, οι όροι συνάντησής μας, επικοινωνίας και οργάνωσης, η ευελιξία και η φαντασία στις παρεμβάσεις και τις επιθέσεις μας, οι δυνατότητες μας και οι δομές για αντιπληροφόρηση και διάχυση του ανατρεπτικού λόγου, τα εγχειρήματα συμμετοχικής και αμφίδρομης αλληλεγγύης, δοκιμάζονται σε πολύ σημαντικό βαθμό μέσα στην επιβολή του καθεστώτος έκτακτης ανάγκης, συναντώντας τα όριά τους, τόσο οργανωτικά, όσο και περιεχομενικά. Δοκιμάζεται η οπτική μας, η ικανότητα μας να αναλύσουμε την κατάσταση που βιώνουμε, μακριά από τα φίλτρα της κυριαρχίας. Στην κατεύθυνση του εμπλουτισμού και της όξυνσης αυτών λοιπόν, πήραμε την πρωτοβουλία να μεταφράσουμε και να δημοσιεύσουμε το

παρακάτω κείμενο, θέλοντας να συμβάλουμε συγχρόνως στην επικοινωνία και την ανταλλαγή σκεπτικών πέραν των συνόρων. Διότι παρατηρώντας την ελληνική περίπτωση, μπορεί κανείς να πει πως η έως τώρα κινητοποίηση των συλλογικοποιήσεων και πρωτοβουλιών του αναρχικού χώρου, επικεντρώνεται ως επί τω πλείστον στην παροχή αλληλέγγυας βοήθειας. Οι όροι με τους οποίους αυτό γίνεται χωράνε πολλή συζήτηση και προβληματισμό, παρόλα αυτά δεν θα αποτελέσει αντικείμενο αυτής της σύντομης εισαγωγής. Θεωρούμε ωστόσο πως με τη δημοσίευση του μεταφρασμένου κειμένου, φωτίζεται η επιθετική προοπτική, αναπόσπαστο κομμάτι της συνολικότητας του αναρχικού αγώνα, που τις μέρες αυτές εκλείπει.

Το αν εν τέλει, η υπάρχουσα κατάσταση, θα λύσει τα χέρια της εξουσίας ανά τον κόσμο για περαιτέρω επικράτηση και κερδοφορία, ή αν θα αποβεί επιβλαβής και θα ανοίξει δυνατότητες αμφισβήτησης και εξέγερσης, θα φανεί σύντομα. Σε αυτό το διάστημα ας μην παραμείνουμε θεατές...

10 Απρίλη 2020

αλυσσοδεμένοι στην κορόνα

"Η τυραννία, η πιο επικίνδυνη, δεν είναι αυτή που παίρνει τη μορφή της αυθαιρεσίας, αλλά αυτή που μας έρχεται καλυμμένη πίσω από τη μάσκα της νομιμότητας"

A. Λιμπερτάδ, 1907

Μία από τις πρώτες σκέψεις που μας έρχεται στο μυαλό, με την επιδημία του κορωνοϊού, που εξαπλώνεται παγκόσμια και με τα μέτρα που ακολουθούν (το ένα μετά το άλλο), από την Κίνα μέχρι την Ιταλία είναι να αναρωτιόμαστε ποιός ανάμεσα στην "κότα" της εξουσίας και στο "αυγό" της υποταγής κάνει τη μεγαλύτερη ζημιά. Βρισκόμαστε μπροστά σε μία απότομη κρατική επιτάχυνση

ελέγχων, απαγορεύσεων, κλείσιμο των επιχειρήσεων, καταστημάτων, δημοσίων υπηρεσιών, στρατιωτικοποίησης, διαταγών, μιντιακών βομβαρδισμών, 'κόκκινων ζωνών", επιτάξεων, απομονώσεων, όπως επίσης και νεκρών, νοσούντων και αυξανόμενης φτώχειας (πράγμα τυπικό σε κάθε κατάσταση πολέμου ή καταστροφών) που, σίγουρα, δεν πέφτει από τον ουρανό. Αυτή η κρατική διαχείριση ανθεί αφενός μεν πάνω σε ένα καλά προετοιμασμένο έδαφος εξαιτίας των συνεχών παραιτήσεων των "υπηκόων" από κάθε δικαίωμα τυπικής ελευθερίας στο όνομα μιας ασφάλειας-αυταπάτης. Αυτή η κρατική διαχείριση βασίζεται επίσης στη γενικευμένη παράδοση της κοινωνίας και ανάθεσης στο κράτος κάθε πλευράς της ζωής της, αλλά και στην απώλεια της αυτόνομης ικανότητας των ατόμων να σκεφτούν έναν άλλον κόσμο, εντελώς διαφορετικό από αυτόν που βιώνουν καθημερινά.

Όπως το έλεγε ένας αναρχικός, εδώ και δύο αιώνες, το να κυβερνιέσαι σημαίνει "να είσαι κρατούμενος, να επιτηρείσαι, να κατασκόπευεσαι, να προσηλυτίζεσαι, να ελέγχεσαι, να εκτιμάσαι, να λογόκρινεσαι, να κουμαντάρεσαι". Και όλα αυτά με το πρόσχημα της "δημόσιας ωφέλειας" και στο όνομα του "γενικού συμφέροντος".

Όμως τίποτα δεν αλλάζει αν η δικτατορία ασκείται από ένα άτομο, από μία μικρή ομάδα ή από την πλειοψηφία. Τίποτα δεν αλλάζει αν παρακινείται από βίτσιο ή από "αγνές προθέσεις". Τίποτα δεν αλλάζει αν γίνεται σε καιρό επιδημιών τεχνολογικής προέλευσης ή, πιο απλά, σε περίοδο κοινής γρίπης.

Όποιες και αν είναι οι δικαιολογίες προφύλαξης που επικαλείται η κυβέρνηση, όποια και αν είναι τα προσχήματα ασφαλείας πάνω στα οποία βασίζεται κάθε κυβέρνηση, όλες οι κυβερνήσεις είναι από τη φύση τους εχθροί της ελευθερίας και, βέβαια, η παρούσα συγκυρία κάθε άλλο παρά μας διαψεύδει. Σε αυτές τις προφανείς διαπιστώσεις που εκστασιάζουν τους θαυμαστές της εξουσίας "από τα πάνω" και

όσους "από τα κάτω" ανοιγοκλείνοντας τα ματοτσίνορα, την ονειρεύονται, εμείς λέμε ότι δεν υπάρχουν βοσκοί χωρίς πρόβατα.

Εάν λοιπόν η ύπαρξη μίας κεντρικής εξουσίας, με τη μορφή Κράτους επιτρέπει την ξαφνική επιτήρηση στο σπίτι ολόκληρων τμημάτων του πληθυσμού, σε μία κλίμακα που δύσκολα μπορούμε να φανταστούμε, αυτό οφείλεται στην ηθελημένη υποταγή των "υπηκόων" που έχει προετοιμαστεί, που έχει εμπεδωθεί και που, συνεχώς, ανανεώνεται από την εξουσία. Κι αυτή η κατάσταση της κοινωνίας κάνει αυτά τα μέτρα δυνατά και, ιδίως, αποτελεσματικά.

Χθες λοιπόν, στο όνομα του πολέμου, ή της "τρομοκρατίας", σήμερα στο όνομα μιας επιδημίας, αύριο στο όνομα μιας οποιασδήποτε πυρηνικής οικολογικής καταστροφής.

Η αναγκαιότητα του επείγοντος, αλλά και ο φόβος, είναι οι δύο βασικοί συμβουλάτορες των "υπηκόων" που αδειασμένοι από κάθε δικό τους εσωτερικό κόσμο, θα βρουν, αντανακλαστικά, καταφύγιο στο μόνο πράγμα που γνωρίζουν: στα μπράτσα-αγκαλιά του Πατέρα Κράτους και κάτω από τα φουστάνια της Μητέρας Επιστήμης. Αυτή η κατάσταση προέκυψε από δύο παράγοντες. Αφενός από την καθημερινή δουλειά αρκετών δεκαετιών που είχε σκοπό τη συντριβή όσων εναντιονόντουσαν στην κυρίαρχη τάξη (στα πεδία της μισθωτής εργασίας, του σχολείου, της οικογένειας, της θρησκείας, της πατρίδας, του φύλου), μετά την τελευταία έφοδο στον ουρανό της δεκαετίας του 70. Αφετέρου με την ίδια δουλειά που γινόταν από το σύνολο των εξουσιαστών και των ρεφορμιστών που δεν σταμάτησαν ποτέ να θέλουν να μετασχηματίσουν τα άτομα σε αγέλη, οδηγώντας τα, την ίδια στιγμή, σ' έναν κόσμο που συνδυάζει ατομικισμό και συναίσθηση αγέλης.

“Για το άτομο δεν υπάρχει καμία αναγκαιότητα που να απορρέει από τη λογική για να θεωρείται πολίτης. Αντίθετα. Το κράτος είναι η κακοδαιμονία του ατόμου. Πρέπει το κράτος να εξαφανιστεί. Αυτή είναι η επανάσταση που θέλω να κάνω. Να καταστρέψουμε την ιδέα του Κράτους. Να κάνουμε την ελεύθερη βούληση και τις (μεταξύ μας) συγγένειες το μοναδικό δεσμό κάθε συνεταιρισμού. Κι εκεί θα είναι ο σπόρος μιας ελευθερίας που θα έχει μία εγκυμοσύνη”
Χ.Ίψεν 1871

Μία δεκαετία μετά από αυτήν τη δήλωση που υπήρχε σε γράμμα σταλμένο σε έναν κριτικό λογοτεχνίας, ο νορβηγός δραματουργός Χένρικ Ίψεν (που ήταν εισοδηματίας) έγραψε ένα θεατρικό έργο που θα άναβε τα αίματα μερικών αναρχικών. Ήταν το “Ένας εχθρός του λαού”. Η ιστορία ξετυλίγεται σε ένα χωριό όπου τα νερά μολύνθηκαν από ένα θανατηφόρο βακτήριο, προκαλώντας την αντιπαράθεση ανάμεσα σε δύο αδέρφια: στο γιατρό και στο νομάρχη, που είχαν από κοινού, ιδρύσει το υδροθεραπευτήριο του χωριού. Θα ‘πρεπε ή όχι να διακινδυνεύσουν τη λαμπρή σταδιοδρομία τους εκτελώντας έργα στο υδραυλικό σύστημα του χωριού; Θα ‘πρεπε να ειδοποιήσουν τους κατοίκους για τον κίνδυνο; Και τι έγινε; Ο γιατρός ενώ είχε, ήδη, σχεδόν πείσει τους κατοίκους να παρθούν μέτρα, διαπιστώνει ότι αυτοί αλλάζουν στρατόπεδο, “τα γυρίζουν” και εναντιώνονται σε αυτόν, κάτω από την πίεση των προυχόντων και μιας τοπικής εφημερίδας. Στο τέλος μένει μόνος ενάντια σε όλους. Αλλά μην βιαζόμαστε να βγάλουμε συμπεράσματα. Σε αυτό το έργο ο Ίψεν δεν σχεδιάζει να λιβανίσει την αλήθεια της επιστήμης απέναντι στο σκοταδισμό ή στην αγορά.⁽¹⁾ Αντίθετα επεδίωκε να καταγγείλει την τυραννία της “συμπαγούς πλειοψηφίας”, αυτής της ευμετάβλητης μάζας που ταλαντεύεται ανάλογα με τα συμφέροντα των ισχυρών.

Πέρασε πάνω από ένας αιώνας μετά την επιτυχία αυτού του θεατρικού έργου, που φαίνεται να έρχεται από άλλον πλανήτη, για να δείξει, από τότε, ξεκάθαρα όλη τη φρίκη που ήταν δυνατόν να επιφέρει ο γάμος ανάμεσα στη λογική του Κράτους και την Επιστήμη της λογικής: μαζικές βιομηχανικές, στρατιωτικές και πυρηνικές σφαγές μέσα και

έξω από τα σύνορα, ως τη μόνιμη δηλητηρίαση του πλανήτη. Σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο όπου τα ανθρώπινα όντα βομβαρδίζονται ασταμάτητα από τεχνοβιομηχανικές αναδιαρθρώσεις, αλλαγές, "καινοτομίες" που αλλάζουν καθημερινά τον κόσμο γύρω τους, τι απομένει στους "υπηκόους" όταν τους έρχεται ξαφνικά κατακέφαλα ο "άγνωστος χ" ενός νέου φονικού ιού; Να αποδεχθούν "επιστημονικές" στατιστικές που τους διαβεβαιώνουν (σαν αυθεντίες) ότι αν το 70% του νέου πληθυσμού πληγεί από τον ιό, μόνο το 15% θα νοσήσει λίγο ή πολύ, και το 2% θα πεθάνει ανάλογα με την ηλικία και το ιατρικό ιστορικό του και στη συνέχεια, να τις καταπιούν στωϊκά; Να ακολουθήσουν, ως συνήθως, τις διαταγές της εξουσίας, που ελέγχει, ήδη, την επιβίωση τους από τη γέννηση μέχρι το θάνατο, περιμένοντας να λυθεί το ζήτημα της πανδημίας, όπως εκείνο του κλίματος, από τους ίδιους διαχειριστές του συστήματος που το έχει δημιουργήσει; Να αναρωτηθούν ανάμεσα στο δίπολο να ζεις ή να επιβιώνεις; Να αναρωτηθούν για το πόσο τους μένει να ζήσουν μέχρι να πεθάνουν; Να αναρωτηθούν ποιά ποιότητα ζωής τους περιμένει, χωρίς καν να ξέρουν τη διάρκεια της; Για μία ποιότητα ζωής που είναι διαχωρισμένη από κάθε επιθυμία ελευθερίας, και πάντα έτοιμη να υποκύψει σε έναν εθελούσιο εγκλεισμό, μετά από ένα νεύμα του αφέντη;

Διότι έτσι δεν έγινε με τα 60 εκατομμύρια Ιταλών στις 9 Μάρτη, που, από τη μία μέρα στην άλλη, παραιτήθηκαν από κάθε κριτικό πνεύμα, αποδεχόμενοι το "μένουμε σπίτι" που αποφασίστηκε από το κράτος για τουλάχιστον 4 εβδομάδες αφού, βέβαια, προηγουμένως είχε δοκιμαστεί πρακτικά η εγκαθίδρυση μιας τεράστιας "κόκκινης ζώνης" στο Βορρά, κόβοντας τη χώρα στα δύο; Την ώρα που γράφουμε αυτό το κείμενο, μέτρα αυστηρής καραντίνας, σε τόσο μεγάλη κλίμακα, εφαρμόζονται στην Ισπανία (47 εκατομμύρια κάτοικοι), ενώ η Πορτογαλία, Ρουμανία, Σερβία και Η.Π.Α κήρυξαν κατάσταση έκτακτης ανάγκης με ότι αυτό σημαίνει με όρους εξαναγκασμού απέναντι στους ανεύθυνους που θα τολμούσαν να παραβούν αυτόν τον εγκλεισμό. Ένας εγκλεισμός που πραγματοποιείται

με "πάσο κυκλοφορίας" και που σχηματοποιείται στο τρίπτυχο: σπίτι-δουλειά-σούπερμαρκετ. Και προχωράμε με μια εικόνα από το μέλλον που είναι, ήδη, εδώ: στην Ισπανία στους σιδηροδρομικούς σταθμούς και στους δρόμους των μεγάλων πόλεων ο στρατός (η στρατιωτική αστυνομία και τα μέλη της Στρατιωτικής Μονάδας Επείγουσας Ανάγκης-UME) περιπολεί εξοπλισμένος με drones.

Το ίδιο συμβαίνει στην Ιταλία με τους 7000 στρατιωτικούς, που δεν αποσύρθηκαν ποτέ μετά την επιχείρηση "Ασφαλείς Δρόμοι" (Strade Sicure) το 2008, που βρίσκονται σε υψηλή ετοιμότητα επειδή προβλέπονται ταραχές στο Νότο, όταν η επιδημία φτάσει μέχρι εκεί. Κάθε χώρα, βέβαια, μπορεί να ισχυρίζεται ότι διατηρεί προς το παρόν τις μικρές ιδιαιτερότητες της σε επίπεδο αδειών για "μη βασικά" καταστήματα για να προβάλλει το δημοκρατικό πρόσωπό της : περίπτερα και αρωματοπωλεία στην Ιταλία, κάβες ποτών και ξενοδοχεία στη Γαλλία, υπαίθριες αγορές και κομμωτήρια στο Βέλγιο. Αυτή όμως η κατάσταση δεν θα διαρκέσει για πολύ καιρό.

Είμαστε, λοιπόν, μάρτυρες ενός κινήματος εθνικής ενότητας που αγγίζει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής και επιβίωσης γύρω από ένα σύστημα που του έχει δοθεί "λευκή επιταγή", σε μία απίστευτη κλίμακα για χώρες του δυτικού κόσμου μετά τον 2^ο παγκόσμιο πόλεμο. Πρόκειται για μία άσκηση εθελούσιας σκλαβιάς που προετοιμάστηκε πολύ καλά και μπήκε σε πρακτική εφαρμογή από τις εξουσίες όλα αυτά τα χρόνια με τις διάφορες καταστάσεις "έκτακτης ανάγκης", όπως ο "αγώνας ενάντια στην τρομοκρατία" και οι "φυσικές καταστροφές". Ποτέ, όμως, με τόσο μεγάλη διάρκεια και τέτοια ένταση. Και κανείς δεν αμφισβητεί ότι αυτή η άσκηση μπορεί να διαρκέσει πολύ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από αυτό που ανακοινώθηκε, ανοίγοντας την πόρτα σε καινούργιες καταστάσεις που είναι, ακόμα, δύσκολο να προβλεφθούν.

"Ο αέρας είναι ακίνητος. Πόσο τα πουλιά και οι πηγές είναι μακριά! Δεν μπορεί παρά να είναι το τέλος του κόσμου, προχωρώντας"

A.Ρεμπώ

Απέναντι σε αυτό που η αγέλη ξέρει καλά να κάνει, δηλαδή να ακολουθεί τις προσταγές, υπάρχουν ακόμα άτομα που δεν υπακούν τόσο εύκολα, για διάφορους λόγους, άλλοι που θα προσπαθήσουν, σίγουρα, να βρουν παραθυράκια στα μέτρα εγκλεισμού αφού περάσει το πρώτο στάδιο αμηχανίας, αλλά υπάρχουν, επίσης, και άλλες ψυχές που σκοπεύουν να συνεχίσουν να υποσκάπτουν το οικοδόμημα της κυριαρχίας και να εκμεταλλευτούν ευκαιρίες για δράση, που παρουσιάζονται από την έκτακτη αυτή κατάσταση.

Πράγματι, γιατί ο ιός της εξουσίας δεν θα χρησιμοποιούσε το φόβο, όπως πάντα το έκανε, μεγενθύνοντας τον ή δημιουργώντας τον, όχι μόνο για να εντείνει τον έλεγχο στα σώματα και στα μυαλά, αλλά, ιδίως, για να δυναμώσει το δηλητήριο της υποταγής απέναντι σε κάποιο απρόβλεπτο γεγονός που μπορεί να ανακατέψει τα χαρτιά και να ξεφύγει από κάθε έλεγχο;

Παραδείγματος χάριν, σε περίπτωση πολέμου, το πιο καθησυχαστικό για κάθε εξουσία είναι να γνωρίζει ότι γύρω της συσπειρώνεται μεγάλο μέρος πληθυσμού. Τι θα συνέβαινε όμως, αν χάσει στον πόλεμο ή είναι ανίκανη να τον διεξάγει; Σ' αυτήν την περίπτωση η αρχική δυσαρέσκεια, όχι, βέβαια, αντίθεσης στο σύστημα, αλλά διαμαρτυρίας, εξαιτίας κακής διαχείρισης των πραγμάτων ή μεγάλων αυξήσεων τιμών στα προϊόντα διαβίωσης, θα μπορούσε να οδηγήσει σε γενικευμένη αμφισβήτηση του συστήματος. Αυτή η ιστορική πραγματικότητα αποτυπώθηκε μετά τον 1ο παγκόσμιο πόλεμο στις ηττημένες αυτοκρατορίες (Γερμανία, Ρωσία, Ουγγαρία). Θα μας απαντήσουν, βέβαια,

ότι τα πράγματα έχουν αλλάξει από τότε κι ότι την εποχή εκείνη υπήρχε ένα όραμα για αντικατάσταση του υπάρχοντος συστήματος. Αυτό, όμως, δεν αποκλείει την περίπτωση ενός σύγχρονου Κράτους της δύσης να χάσει τον έλεγχο της κατάστασης λόγω γενικευμένου κοινωνικού πανικού επιβίωσης ή ενός λαϊκού θυμού λόγω των υψηλών ποσοστών θνησιμότητας από τον ιό (που είναι αποτέλεσμα ενός υγειονομικού συστήματος που αυτό διέλυσε), ή, τέλος από έναν ιό που έθεσε εκτός λειτουργίας, έστω και προσωρινά, το 20%-30% των επαγγελματικών δραστηριοτήτων. Αυτή η κατάσταση μπορεί να δημιουργήσει ευκαιρίες εξεγέρσεων σε μερικές περιοχές ή σε κατηγορίες του πληθυσμού, που μπορούν να είναι ακόμα πιο σημαντικά εξαιτίας της "εύθραυστης" και ίσως μισοδιαλυμένης οικονομίας.

Είτε σε περίοδο κοινωνικής νηνεμίας, είτε σε περίοδο κρίσης, δεχόμαστε ένα μπαράζ παραπληροφόρησης από την κυβέρνηση και τα καθεστωτικά μέσα που παρουσιάζουν τα πάντα σύμφωνα με τους επιδιωκόμενους σκοπούς. Οι εφημερίδες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης δεν είναι, όμως, η αντανάκλαση της κοινωνικής πραγματικότητας. Ο ρόλος τους είναι να μην αναφέρονται στους καθημερινούς κοινωνικούς ανταγωνισμούς ή όταν αναφέρονται σε αυτούς είναι για να παραμορφώσουν το περιεχόμενο του ή για να υπερπροβάλουν κάποιες συλλήψεις. Γνωρίζοντας, λοιπόν, ότι βρισκόμαστε μόνο στην αρχή μιας καινούργιας περιόδου που μπορεί να διαρκέσει για μήνες, χωρίς να έχει μια γραμμική τροχιά, ένα από τα πρώτα σήματα εξέγερσης ήρθε από τις ιταλικές φυλακές. Και με τι τρόπο!

Μετά τα μέτρα που πάρθηκαν από το ιταλικό κράτος ενάντια στην εξάπλωση του κορωνοϊού και που αφορούσαν επίσης τις φυλακές (απαγόρευση επισκέψεων, κατάργηση μισο-ελευθεριών κι εσωτερικών δραστηριοτήτων), οι πρώτες στάσεις ξέσπασαν στις 7 Μάρτη και αγκάλιασαν καμιά 30αριά φυλακές στο βορρά και στο νότο σε διάστημα 3 ημερών. Εξεγέρθηκαν τουλάχιστον 6.000 φυλακισμένοι,

παίρνοντας ομήρους δεσμοφύλακες, ανοίγοντας τα κελιά και διαλύοντας πτέρυγες, ακόμα κι ολόκληρες φυλακές (όπως αυτή της Μοντένα, που δεν μπορεί να ξαναχρησιμοποιηθεί), βάζοντας φωτιές και καταλαμβάνοντας στέγες, αποδρώντας όπως στη Φότζια, όπου 77 τα κατάφεραν (τελικά μόνο 4 δεν συνελήφθησαν), καταστρέφοντας αρχεία και ντοκουμέντα που αφορούσαν στην ταυτότητα τους κι έχοντας, δυστυχώς, και 10 νεκρούς.

Βλέποντας τώρα το ζήτημα από μια άλλη οπτική πλευρά, ας αναφερθούμε στο μεγάλο μάντρωμα στην ανατολική Γαλλία. Εκεί, κάθε άτομο που εξέρχεται της κατοικίας του θα πρέπει να είναι εφοδιασμένο με ιδιόγραφο "πάσο", όπου θα σημειώνει το λόγο εξόδου του (όπως εργασία, θέματα υγείας, επίσκεψη σε καταστήματα τροφίμων και συνοδεία σκύλου, χωρίς παρέα και μόνο στη συνοικία του). Τα αποτελέσματα της καραντίνας δόθηκαν από το κράτος για τις πρώτες μέρες εφαρμογής της: σε 106.000 ελεγμένα άτομα, 2.160 έλαβαν πρόστιμα για παραβίαση της κατάστασης έκτακτης ανάγκης (11 Μάρτη), και στη συνέχεια, σε 157.000 ελέγχους πήραν πρόστιμο 7.100 άτομα (13 Μάρτη). Τα πιο χαρακτηριστικά, αλλά και διαφορετικά παραδείγματα παραβίασης των μέτρων απαγόρευσης (σύμφωνα με το σλόγκαν "μένουμε σπίτι" και κυκλοφορούμε ατομικά εφοδιασμένοι με "πάσο") ήταν: συγκέντρωση ατόμων, παρεϊστικά, για μπυροποσία, παρουσία σε έρημη πλαζ παίζοντας μπιτς-βόλεϋ, έξοδος πατέρα για να αγοράσει play station για τον κλεισμένο πιτσιρικά στο σπίτι, ζευγάρι που προτίμησε να λύσει τις διαφορές του από κοντά παρά από το τηλέφωνο, προσπάθεια εορτασμού γενεθλίων μεταξύ φίλων ή η χαρτοπαιξία μεταξύ κατοίκων της ίδιας συνοικίας. Επίσης, πολλές από τις μεγάλες πόλεις της Ιταλίας (Μιλάνο, Μπολόνια, Τορίνο, Ρώμη) κλείνουν πάρκα, κήπους, ποδηλατόδρομους ή πλαζ, για να αποτρέψουν τους δύστροπους να απολαύσουν την

καλοκαιρία. Μια πρώτη ανάγνωση τέτοιων συμπεριφορών είναι ότι αυτές οι χλιαρές παραβατικές κινήσεις προέρχονται περισσότερο από την απότομη αύξηση των απαγορεύσεων, παρά σαν συνειδητή αντίδραση ενάντια στα μέτρα. Η ανυπακοή σε μία διαταγή, επειδή αλλάζει πολύ γρήγορα μία συνήθεια που είναι βαθιά ριζωμένη, δεν είναι το ίδιο πράγμα με τη μετωπική σύγκρουση με την εξουσία.

Παρόλα αυτά, επειδή δεν βρισκόμαστε παρά στην αρχή αυτού του κύματος μέτρων απαγόρευσης των διαδηλώσεων που τείνει να παγκοσμιοποιείται, σημειώνουμε ότι η Αλγερία που τις απαγόρευσε με πρόσχημα τον κορωναιό, αναγκάστηκε να αντιμετωπίσει μαζικές παραβιάσεις στις 13 Μαρτίου, στην Καβυλία, επί την ευκαιρία της 56ης εβδομάδας διαμαρτυριών ενάντια στην εξουσία. Επίσης στη Χιλή, όπου η εξέγερση ξαναπήρε μπροστά στις αρχές Μαρτίου, μετά το τέλος των διακοπών, ο υπουργός υγείας ανακοίνωσε ότι η χώρα σε λίγο θα εισερχόταν στη "φάση 3" με μαζικές καραντίνες. Τέλος, στη Γαλλία όπου το κράτος αποφάσισε στις 13 Μαρτίου να μειώσει από 10.000 σε 1.000 άτομα το όριο συμμετοχής σε συγκεντρώσεις, οι διαδηλώσεις (σαν *"χρήσιμες για τη ζωή του έθνους"*) ήταν ανεκτές υπό το φόβο βίαιων αντιδράσεων, επειδή το κράτος υπολόγιζε στα συνδικάτα για να μην τις οργανώσουν! Παρόλα αυτά, στη Λυών στις 13 Μάρτη 3.000 νέοι διαδήλωναν φωνάζοντας: *"Δεν θα μας καταβάλει ο κορωναιός, αλλά το κράτος και το κλίμα"*, ενώ στο Παρίσι τα *"κίτρινα γιλέκα"*, που διαδήλωσαν στις 14 Μαρτίου, συγκρούστηκαν με την αστυνομία, αφήνοντας πίσω τους δεκάδες κουφάρια καμμένων αυτοκινήτων.

Για εμάς, και για όσους αντιπαλεύουν το σύστημα, υπάρχει ο κίνδυνος να βρεθούμε προ εκπλήξεως όταν ξεσπάει μια τέτοια κατάσταση, αν δεν είχαμε σκεφτεί το ζήτημα από τα πριν. Δεν αναφερόμαστε, βέβαια, σε μια εξέγερση, αλλά στον άμεσο και απότομο περιορισμό των περιθωρίων ελιγμών από την πλευρά της εξουσίας, όπως π.χ στο ζήτημα των μετακινήσεων, όπως έγινε στη Χιλή στην αρχή της εξέγερσης, με την απαγόρευση κυκλοφορίας, ή, εδώ και μια βδομάδα στην Ιταλία και στην Ισπανία με την

επιβολή της καραντίνας σε ολόκληρη τη χώρα. Αυτή η δύσκολη κατάσταση επιδεινώνεται όχι μόνο με την αύξηση των ελέγχων από τις δυνάμεις καταστολής, αλλά κι εξαιτίας της συνεργασίας πολιτών που, αποφεύγοντας τους δημόσιους χώρους μετά τις απαγορεύσεις συνάθροισης, αφήνουν ακάλυπτους τους ανυπότακτους ή, πολλαπλασιάζοντας τις καταγγελίες, θεωρούν ότι πρέπει να γίνονται σεβαστά τα μέτρα, που εκείνοι νομίζουν ότι είναι για την προστασία τους.

Να εντρυφήσουμε στο ζήτημα, αν δεν το έχουμε κάνει ήδη, σημαίνει π.χ. να γνωρίζουμε τα περάσματα που οδηγούν από το σπίτι μας σε προφυλαγμένους χώρους συναντήσεων, να έχουμε ήδη προσδιορίσει ποια “φωτογραφικά μάτια” του κράτους πρέπει να τυφλωθούν, όπως, επίσης πώς να βγούμε από τις πόλεις με ευκινησία (αυτή τη φορά με μάσκες που υποδεικνύονται από το κράτος!), ή ποιές διαδρομές στην εξοχή οδηγούν στον εντοπισμό νέων σημείων συνάντησης ή τοποθεσίες για μπλόκα ή σαμποτάζ. Αυτό σημαίνει, επίσης, κι είναι ακόμα μία δυσκολία που πηγάζει από τα περιοριστικά μέτρα, από πού θα προμηθευτούμε υλικά για να δράσουμε σε περίπτωση που οι προμήθειες μας εξαντλούνται (επειδή τα καταστήματα που δεν πουλάνε τρόφιμα είναι κι αυτά κλειστά). Αυτό θα μπορούσε να είναι μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία για έναν γρήγορο αναστοχασμό πάνω στο θέμα της επικοινωνίας, χωρίς την παρεμβολή της τεχνολογίας μεταξύ διασκορπισμένων συνεργών, που η μετακίνηση τους μπορεί να γίνεται όλο και πιο δύσκολη. Και στο κάτω-κάτω της γραφής, γιατί να μην βρεθούν και καινούργιοι συνεργοί που, για τους δικούς τους λόγους, αισθάνονται τις ίδιες ανάγκες για να ξεφύγουν από τους καθημερινούς ελέγχους. Αυτά είναι μερικά από τα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν επειγόντως και, παράλληλα, είναι ευκαιρίες για επανασυζητήσεις, παρατήρηση και αλλαγή οπτικής γωνίας πάνω στον κοινωνικό χώρο που τον γνωρίζαμε καλά μέχρι χθες, αλλά που, τώρα, τα περιθώρια έχουν δραστικά μειωθεί ή ακόμα και αυξηθεί σε άλλες περιπτώσεις ή έχουν μετασχηματιστεί από τις νέες επιτακτικές ανάγκες της εξουσίας για να διαχειριστούν τις

ροές “σπίτι-δουλειά-σούπερ μάρκετ”.

Από την πλευρά της εξουσίας, στο μεγαλύτερο μέρος των σχεδίων της κρίσης στις διάφορες χώρες (Ιταλία, Ισπανία, Γερμανία, Γαλλία) αναδύουν κάποιες σταθερές που θα ήταν λάθος να αγνοήσουμε. Είναι, π.χ. η ευκαιρία για τον καπιταλισμό να ωθήσει σε μία επιτάχυνση αυτό που μερικοί ονομάζουν, εδώ και καιρό, 4η βιομηχανική επανάσταση (μετά από εκείνες του ατμού, του ηλεκτρισμού και της πληροφορικής): δηλαδή την ψηφιακή και την ολική διασυνδεσιμότητα ανάμεσα σε όλους τους τομείς της ζωής (τη φυσική, τη βιολογία και την οικονομία). Παραδείγματα:

- Εκατομμύρια μαθητών και φοιτητών υποχρεώνονται σε διαρκή τηλε-μαθήματα, εξαιτίας του κλεισίματος όλων των φυσικών χώρων εκπαίδευσης.
- Εργαζόμενοι με τηλε-εργασία (20%-30% περίπου), ακόμα κι αν δεν έχουν την εμπειρία για να την κάνουν.
- Πολλαπλασιασμός, σε μαζική κλίμακα, επισκέψεων σε γιατρούς/νοσοκομεία μέσω υπολογιστή, εξαιτίας της πληθώρας κόσμου που συρρέει σε αυτά.
- Έκρηξη των πληρωμών με κάρτα από φόβο μόλυνσης μέσω της χρήσης χαρτονομισμάτων και κερμάτων.

Κι αν προσθέσουμε σε όλα αυτά ότι οι υπό περιορισμό πληθυσμοί έχουν με τη θέληση τους παραδοθεί σε ότι τους εμποδίζει να σκέπτονται και να ονειρεύονται, πέφτοντας με τα μούτρα στις διαδικτυακές αγορές, στις τηλεοπτικές σειρές, στα παιχνίδια σε ζωντανή μετάδοση, ή στην εικονική επικοινωνία, τότε γίνεται, πλέον, σαφές ότι οι κεραίες κινητής τηλεφωνίας, τα δίκτυα ενέργειας που τροφοδοτούν τα παραπάνω έχουν μία υπερ-πολλαπλασιασμένη σημασία. Κι όχι μόνο για την παραγωγή και τη διασκέδαση, αλλά σαν ομφάλιος λώρος ανάμεσα στην ατομική Σπιναλόγκα του σπιτιού και το ζωντανό κόσμο που έχει, μονομιάς, αποπραματοποιηθεί και αποανθρωποποιηθεί

περισσότερο από ποτέ άλλοτε.

Οπότε, όταν γνωρίζουμε ότι μία κεραία, ένας μετασχηματιστής ή ηλεκτρικός πυλώνας, μία οπτική ίνα γίνονται περισσότερο από κάθε άλλη φορά προσδιοριστικά στοιχεία για να περνάμε την ώρα σε καιρό καραντίνας, για τη μαζική τηλε-εργασία και τηλε-εκπαίδευση, αλλά, επίσης, για τη μετάδοση των εντολών της εξουσίας από τους εντεταλμένους γιατρούς και την τεχνολογία του ελέγχου που ακολουθεί, όλα αυτά δεν ανοίγουν ενδιαφέροντες δρόμους για να σπάσουμε αυτήν τη νέα κανονικότητα; Χωρίς, βέβαια, να μιλάμε για τις πιθανές συνέπειες στη λειτουργία του συστήματος εξουσίας, τύπου χιονοστιβάδας, από την τεράστια αύξηση της χρήσης κινητής τηλεφωνίας και ίντερνετ, όπως και της μειωμένης διαθεσιμότητας των τεχνικών για λόγους ασθένειας των ιδίων...

Το δεύτερο σημείο που είναι κοινό σε αυτά τα ευρωπαϊκά σχέδια έκτακτης ανάγκης είναι η προτεραιότητα που δίνεται στη διατήρηση της ελάχιστης ύπαρξης συγκοινωνιακών μέσων, ώστε να προωθούνται οι μη αποκλεισμένοι εργαζόμενοι προς τις αποκαλούμενες κρίσιμες βιομηχανίες και υπηρεσίες, να μπορεί να διατηρείται η ροή εμπορευμάτων με φορτηγά ή σιδηροδρομικά προς αυτές, όπως και να εξασφαλίζουν προμήθειες προϊόντων στις πόλεις, όπου είναι γνωστό ότι τα αποθέματα φτάνουν για λίγες μέρες. Πρόκειται για ένα ζήτημα που δεν πρέπει να παραβλέπεται από όσους έχουν στο μυαλό τους την αποσταθεροποίηση τομέων της οικονομίας, που η εξουσία προσπαθεί να προφυλάξει με κάθε θυσία, δεδομένου ότι, όντας οι πιο ορατοί, είναι πιθανοί στόχοι επίθεσης (στην Καταλωνία, π.χ συζητάνε αυτήν τη στιγμή τη δημιουργία ειδικών διαδρομών για “υγιείς” εργαζομένους και προϊόντα, που να οδηγούν στους τόπους παραγωγής).

Σε καιρούς έκτακτης ανάγκης και κρίσης σε μία τέτοια κλίμακα, όπου το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων είναι ρευστό, όπου η εθελούσια δουλεία οδηγημένη από το φόβο μπορεί γρήγορα να γυρίσει σε εφιάλτη, όπου η

κυριαρχία πρέπει, με τη σειρά της, να προσαρμόζεται χωρίς, όμως, να ελέγχει τα πάντα, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε πώς να ελιχθούμε σε εχθρικό περιβάλλον. Δεν πρόκειται μόνο για μια αναγκαιότητα, για όποιον δεν θέλει να μείνει κλεισμένος στο καβούκι του, αλλά για μία σημαντική στιγμή για χτυπήματα στον αντίπαλο. Αυτός είναι ο δρόμος όταν πολεμάμε για έναν κόσμο εντελώς διαφορετικό, για την ελευθερία χωρίς όρια. **Η εξέγερση είναι η ζωή.**

(1) Υπενθυμίζουμε ότι την ίδια χρονιά, το 1882, εκδόθηκε στα γαλλικά η κριτική του Μπακούνιν, μετά το θάνατό του, με θέμα *“η εξέγερση της ζωής ενάντια στην επιστήμη”*.

*τεύχος 28°

ψηλόφωνα

αλλού

Παγκόσμια πανδημία και κοινωνική αποδοχή. Χωρίς καραντίνα οι Κάτω-Χώρες (ΣτΜ: Ολλανδία, Βέλγιο), η Σουηδία και η Γερμανία. Αυτοέλεγχος; Επιστημονική φαντασία; Οικονομικά συμφέροντα ενάντια στην Κίνα, στις Η.Π.Α.; Ή και μεταξύ τους, που δεν σταμάτησαν ποτέ; Επίσης χώρες, χωρίς καραντίνα, σε άλλες ηπείρους, όπου η οικονομική ανέχεια και επιβίωση δεν μπορούν να καλυφθούν από τα κρατικά ψίχουλα. Εκεί, υπάρχει απαγόρευση κυκλοφορίας το βράδυ ή από το μεσημέρι και μετά, αλλά αφήνεται η δυνατότητα επιβίωσης τη μέρα! Εκεί προσπαθούν να βάλουν περιορισμούς εναλλάξ: μία εβδομάδα στις δύο, μία φορά οι γυναίκες μία οι άντρες, μία φορά η μία ζώνη μία φορά η άλλη, μία... Εκεί, όπως παντού, το Κράτος αυτοσχεδιάζει χωρίς να το παραδέχεται, στρατιωτικοποιεί για να κρατήσει την εξουσία, επιστημονικοποιεί όπως το συμφέρει, προπαγανδίζει για να περνάει το χαπάκι του. Φάσμα ταραχών λόγω πείνας. Πραγματική αυταρχική διαχείριση που προσαρμόζεται ανάλογα με τις αντιστάσεις που πιστεύει ότι θα βρει μπροστά του. Εδώ όπως κι εκεί, εξάλλου.

εναλλακτική

Ας το πούμε διαφορετικά. Απέναντι σε έναν ιό ή σε μία οποιαδήποτε καταστροφή δεν υπάρχει κοινωνική διαχείριση

που να μην είναι αυταρχική. Όσο καλές και να είναι οι προθέσεις οποιουδήποτε προσπαθεί να ασχοληθεί με όλους και με τον καθένα χωριστά, θα παραμείνει ένας βοσκός που θα μεταμορφώνει, με τη θέληση ή με τη βία, όλους τους άλλους σε κοπάδι. Απεναντίας, σε μία αναρχική σχέση, όπου πρωτεύει η ελευθερία, η αμοιβαιότητα και η μοναδικότητα, η γενικευμένη αυτοοργάνωση των ατόμων δεν έχει ανάγκη από καμία ομοιομορφία, καμία αντιπροσώπευση, καμία απομόνωση (καθοδηγούμενη από ειδικούς), καμία λύση (ακόμα και τεχνική ή ιατρική), που να ισχύει για όλους και για όλες. Κι ας το πούμε λίγο παγερά: καμία ποσοτική αποτελεσματικότητα (που μετριέται δηλαδή μόνο με αριθμούς). Αυτό που έχει σημασία, δεν είναι η βεβαιότητα ή η ασφάλεια, δεν είναι η ημερομηνία ενός αναπόφευκτου θανάτου από τη στιγμή που γεννιόμαστε, αλλά η ατομική ποιότητα, ολόκληρη και συνολική, της ζωής, έτσι όπως η καθεμιά και ο καθένας προσπαθεί να την ανακαλύψει. Απέναντι στον Covid-19, όπως και σε κάθε άλλη περίπτωση, η αναρχική προοπτική παραμένει η ίδια: αυτοοργάνωση με πλήρη αυτονομία από τους κρατικούς θεσμούς, για να φροντίζουμε ο ένας τον άλλον στην κλίμακα των ατόμων και των σχέσεων τους και επίθεση στις βάσεις της κυριαρχίας.

Το να απαιτούμε μία διαφορετική μεγάλη καραντίνα (κι αύριο μία απο-καραντινοποίηση)- όταν μάλιστα αυτή η άποψη συμπίπτει με εκείνη του Κράτους-, το να απαιτούμε μία εκμετάλλευση ή μία εκπαίδευση λιγότερο ή περισσότερο εξ αποστάσεως, να απαιτούμε οι μπάτσοι να είναι λίγο λιγότερο οπλισμένοι ή οι φυλακές λιγότερο γεμάτες, δεν είναι ο τρόπος για να πολεμάμε για την ελευθερία. Είναι σαν να προωθούμε μία εναλλακτική κυριαρχία, μία απλή αλλαγή της όψης του ίδιου πράγματος, παρά την τρομερή καταστροφή που συμβαίνει μπροστά μας. Δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένας μίζερος ρεαλισμός που δεν τολμά να προωθήσει το σκεπτικό του μέχρι το τέλος. Και εις ανώτερα! Κάντε λοιπόν έναν κατάλογο με τις μη βασικές επιχειρήσεις που το Κράτος θα έπρεπε να κλείσει σύμφωνα με εσάς. Για εμάς, βέβαια, είναι το σύνολο της οικονομίας

που θα 'πρεπε να καταστραφεί. Συνεχίστε να συμπεριφέρεστε σαν δικηγόροι και να μιλάτε για το ποιός θα 'πρεπε να βγει από τις φυλακές επειγόντως και, άρα, ποιός θα 'πρεπε να παραμείνει. Εμείς τις θέλουμε όλες ισοπεδωμένες, με όλον τον κόσμο έξω. Εξηγείστε μας, τέλος, ποιά μέτρα "στρατευμένης αστυνομίας" θα παίρνατε ενάντια σε αυτούς που αντιτίθενται σε μία "εναλλακτική καραντίνα", διότι δεν υπάρχει διαχείριση των μαζών χωρίς παρακολούθηση, έτσι δεν είναι; (Διότι διαφορετικά, είναι η αναρχία...)

Όταν, λοιπόν, είσαι θετικός σε μέτρα μαζικής καραντίνας, είτε σε αυτά που υπάρχουν ήδη, είτε σε άλλα πιο ανώδυνα (δηλαδή σε μέτρα συλλογικού εγκλεισμού), αυτό δεν μπορεί παρά να σημαίνει έλεγχο και διοίκηση των ατόμων, συντριβή των διαφόρων δυνατοτήτων τους για αυτονομία και αυτοοργάνωση και καταστολή των διαφωνούντων. Κι όλα αυτά, βέβαια, στο όνομα της κατάστασης έκτακτης ανάγκης και του κοινού καλού, εννοείται.

επίθεση

Σ' αυτήν την περίοδο όπου το Κράτος και ο καπιταλισμός αναδιάρθρωνονται γρήγορα αλλά που, παρ'όλα αυτά, δεν είναι σίγουροι ότι θα μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις καινούργιες κοινωνικές ταραχές, να μην παραμείνουμε έγκλειστοι και απαθείς και να επιτεθούμε, είναι αναγκαίο πιο πολύ από ποτέ άλλοτε. Πέρα από τα συστήματα ελέγχου και παρακολούθησης, οι κόμβοι κυκλοφορίας της ενέργειας και των δεδομένων, παραμένουν οι βασικοί στόχοι επίθεσης, την ώρα που η τεχνολογική πανδημία είναι αναπόσπαστο μέρος αυτής της αναδιάρθρωσης.

αύριο

Η απο-καραντινοποίηση δεν θα 'ναι παρά μία άλλη στιγμή της καραντίνας και θα διαρκέσει πολλούς μήνες. Θα είναι ίσως λιγότερο σκληρή για τους πιο εργατικούς και

υποδειγματικούς πολίτες, αλλά, σίγουρα, πιο σκληρή για το σύνολο των υπολοίπων, χαράζοντας νέες διαχωριστικές γραμμές μεταξύ τους. Άδειες κυκλοφορίας μέσα στη χώρα, υποχρεωτικά τεστ αίματος και θερμομετρήσεις, υποχρεωτικές καραντίνες, έλεγχος ταυτοτήτων με ιατρικό φακέλωμα, περιορισμός συγκεντρώσεων, μάσκες στα ΜΜΜ, υποχρεωτική επανεκκίνηση εργασίας για το “ζέσταμα της οικονομίας”, εντεινόμενο κυνήγι σε εν δυνάμει “επαναμολυσμένους”.

Και σύνορα πάντα κλειδαμπαρωμένα για τους ανεπιθύμητους, όπως συμβαίνει με την Ισπανία που σκοπεύει να το κάνει όλο το καλοκαίρι, ώστε να αποφύγει ένα δεύτερο κύμα επιδημίας το φθινόπωρο.

εγκλεισμοί

Όλες και όλοι κλεισμένοι σε μία κοινωνία-φυλακή. Ο τύπος, το μέγεθος και το χρώμα των κελιών ποικίλουν. Ψυχιατρεία, χώροι κράτησης, ναοί υποταγής, στρατόπεδα συγκέντρωσης προσφύγων, οικογενειακά κελιά, κελιά φυλακών. Κι είναι από αυτά τα τελευταία, όπου οι συνθήκες είναι πιο ακραίες, που δεν σταματούν να έρχονται σινιάλα καπνού σε όλη τη γη. Αντιδράσεις ενάντια στην απομόνωση (με την κατάργηση της επικοινωνίας), ενάντια στο φόβο να μολυνθούν και να πεθάνουν ανάμεσα σε τέσσερις τοίχους κελιών υπερ-πληθυσμένων, απαιτώντας την ελευθερία, όπως το έγγραφε ένα πανό των εξεγερμένων στη φυλακή Σαν Χουάν ντε Πάστο στην Κολομβία. Κι εμείς που είμαστε “έξω”, που σκεφτόμαστε ότι ελευθερία είναι να αυτοπεριοριζόμαστε και να υπακούμε στις διαταγές της εξουσίας, εμείς που δεν έχουμε ούτε κάγκελα να μας κρύβουν τον ορίζοντα, ούτε συρματοπλέγματα που να ξεσκίζουν τις σάρκες μας, ούτε φύλακες που να μας πυροβολούν, δεν έχουμε, λοιπόν, καμία εξουσιαστική δομή να καταστρέψουμε, κανένα κελί να πυρπολύσουμε;

κράτος

Αν εξαιρέσουμε τους τελείως ηλίθιους που ενθαρρύνουν

το σπάσιμο της απομόνωσης μέσα από τη μη αποδοχή της μολυσματικότητας του Covid-19, ή μέσα από μια “παλικαρίσια μαγκιά” (του τύπου “είμαι άτρωτος”), είναι προφανές ότι καμία δράση και καμία αυτοοργάνωση (σε διάφορα πεδία) δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί αυτοδύναμα. Η μαζική απομόνωση είναι δομικά ένα μέτρο που γίνεται δυνατό εξαιτίας της γιγαντιαίας συγκέντρωσης αυταρχικής δύναμης και μέσων του Κράτους. Απέναντι στην απειλή του ιού, ενάντια στον οποίο αυτοπαρουσιάζεται σαν ο μεγάλος προστάτης “των ταπεινών”, όπως και των “από τα πάνω”, μπορούμε να φανταστούμε ότι στο τέλος θα βγεί κι από πάνω, σαν αυτός που, παρά τα λάθη και τις υπερβολές, έκανε το ελάχιστο αναγκαίο, ή, ακόμα χειρότερα, το αναπόφευκτο, διατηρώντας και οργανώνοντας την επιβίωση του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού, αναστέλλοντας μερικά βασικά δικαιώματα.

Το πεδίο των δικαιωμάτων, δεν είναι το πεδίο των εχθρών της κυριαρχίας, οι οποίοι γνωρίζουν εδώ και καιρό αυτά τα παιχνίδια αναστελλόμενων ισοροπιών ανάμεσα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που εξαγγέλλονται από την κυριαρχία και έντασης του κοινωνικού πολέμου. Αν επιθυμούμε, δικαίως, την καταστροφή του κράτους, που προάγει τις σχέσεις δουλείας και υποταγής, τότε σαν αναρχικές και αναρχικοί δεν μπορούμε παρά να αγωνιζόμαστε για μία μη μετρήσιμη ελευθερία.

γάντια

Χρησιμεύουν ώστε να προφυλασσόμαστε από μία πόρτα που σπάμε. Από ένα συρματοπλέγμα που κόβουμε. Από ένα προϊόν που αλλάζει γρήγορα χέρια. Από μια βιτρίνα που διαλύουμε. Από ένα στόχο που πυρπολούμε. Γάντια και μάσκες, για να προφυλάσσουμε τα αποτυπώματα και το DNA, για να κρατάμε αποστάσεις από τα επιστημονικά εργαστήρια του αστυνομικού ιού.

πυροσβέστες

Εδώ ένα μέρος της κεφαλής της πορείας των πυροσβε-

στών στο Παρίσι διανέμει μάσκες προστασίας στους μπάτσους, ενώ στη Χιλή, ένα μέρος της *Πριμέρα Λίνεα* καθαρίζει το μετρό. Απαλλοτρίωση σούπερ-μάρκετ; Πυρπολημένο μετρό; Μετά, ναι... μετά. Ή καθόλου. Όταν λοιπόν η εξουσία θα άρει τις απαγορεύσεις κυκλοφορίας... Στο μεταξύ περιμένοντας, αυτοοργανώνουμε την απομόνωση. Και μπροστά στις ελλείψεις του Κράτους φέρνουμε τη φιλανθρωπία.

Να αυτοοργανωθούμε για να επιτεθούμε στους μπάτσους, να λεηλατήσουμε τις αποθήκες τροφίμων ή να σαμποτάρουμε τις τεχνολογικές αρτηρίες της κοινωνίας-φυλακής είναι πολύ επικίνδυνο... Η εξέγερση μπορεί να είναι πολύ πιο μεταδοτική από τον ιό, ποιός ξέρει; Σχεδιαστές του λιγότερου κακού. Μιας παλιάς κοπής "αντιεξουσία" ενάντια στην εξουσία.

υπευθυνότητα

Δεν μπορούμε να είμαστε υπεύθυνοι για το παρελθόν. Ούτε για όλα τα ανθρώπινα όντα που κατοικούν στη γη, στις ηπείρους, στη χώρα, στην περιοχή, στην πόλη, στο χωριό, στη συνοικία, στη γειτονιά. Αντίθετα, παρά τον ωκεανό κυριαρχίας στον οποίο κολυμπάμε- έναν ωκεανό επιβαλλόμενο από τη δουλικότητα των μαζών και την καταστολή των "από πάνω"- μπορούμε να είμαστε υπεύθυνοι των δικών μας πράξεων για να τον πολεμήσουμε. Εκεί όπου κάθε ζωή θυσιάζεται στο βωμό του κέρδους και της κυριαρχίας, η μόνη δυνατή ατομική υπευθυνότητα σε σχέση με ότι μας περιβάλλει είναι η συνοχή ανάμεσα στις αναρχικές ιδέες που μας κινούν και στις πράξεις μας που τις κάνουν ζωντανές. Καμία μικρή κίνηση δεν θα σώσει τον πλανήτη, καμία αυτο-απομόνωση δεν θα εμποδίσει τη μετάδοση του ιού. Αυτό που μετράει είναι η αναγνώριση του εχθρού στη βιομηχανική πρόοδο, την τεχνο-επιστήμη και το Κράτος, χτυπώντας τις δομές του, δίχως να αναπαράγουμε τους μηχανισμούς κυριαρχίας του. Αν θέλουμε να σώσουμε κάτι...

επάνοδος στην κανονικότητα

Δεν θα υπάρξει τέτοιου είδους πισωγύρισμα. Διότι δεν το θέλουμε (αυτή η προηγούμενη κανονικότητα ήταν, ήδη, το πρόβλημα). Διότι ούτε αυτοί το θέλουν (α!, διότι ήταν τόσο γεμάτο με “ανθρωπισμό” και μικρούς φορμαλισμούς, αυτό το προηγούμενο...). Διότι η κανονικότητα είναι το τεράστιο εργαστήριο του σήμερα, με τα drones και την αριθμημένη επιβίωση, με τους στρατιωτικούς και την αφηνιασμένη και ακατάπαυστη παραγωγικότητα. Διότι όπως ειπώθηκε ότι ο 20^{ος} αιώνας άρχισε με την πρώτη μεγάλη παγκόσμια βιομηχανοποιημένη σφαγή, ο 21^{ος} αιώνας άρχισε με μία στροφή στο 2020, με συνέπειες ακόμα πιο αβέβαιες για όλους. Σε εμάς εναπόκειται ώστε οι υπολογισμοί και οι προβλέψεις τους για την καινούργια τεχνολογική τάξη να εκτροχιαστούν για τα καλά.

κοπάδι

Στο κάτω- κάτω της γραφής μερικοί εκτιμούν ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ατόμων θα προσβληθεί από αυτόν τον ιό. Τα παιχνίδια απομόνωσης/ αυτο-απομόνωσης δεν γίνονται για να αποτρέψουν τη γενική μόλυνση (και θα χρειαζόταν μια διαχείριση τύπου Κίνας γι αυτό, αν και ούτε αυτό είναι σίγουρο), αλλά πρόκειται περισσότερο για μαζικά μέτρα που αποσκοπούν στην επιβράδυνση της προόδου εξάπλωσης της αποφεύγοντας τον νοσοκομειακό κορεσμό και διατηρώντας την οικονομία ώστε να μην καταρρεύσει. Όσο περισσότερος κόσμος μένει στο σπίτι, τόσο ευκολότερα μπορεί το Κράτος να χειρίζεται την προσωρινή αναδιοργάνωση της βιομηχανίας και των υπηρεσιών που το ενδιαφέρουν, με τη βοήθεια των οπλισμένων τσιρακιών του. Η απομόνωση/ αυτο-απομόνωση είναι πρώτα απ’ όλα ένα ζήτημα συνέχειας και διατήρησης της τάξης και όχι προστασίας του πληθυσμού, ενάντια στον οποίο το Κράτος προετοιμάζεται να αμυνθεί σε περίπτωση κοινωνικής κρίσης, που θα ‘ταν αποτέλεσμα υγειονομικής κρίσης. Σχετικά με τον ιό, το Κράτος διαχειρίζεται το κοπάδι ελπίζοντας ότι ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού (60%), σίγουρα με τον πιο αργό τρόπο, θα καταλήξει να είναι

ανοσοποιημένο οριστικά, ώστε να σταματήσει να μεταδίδεται (αν και αυτό είναι μία υπόθεση αρκετά σχετική, δεδομένου ότι η διάρκεια ζωής των αντισωμάτων ενάντια στον Covid-19 μοιάζει μικρή, οδηγώντας περισσότερο στην εκτίμηση μιας σειράς κυμάτων προσβολής από τον ιό). Κι αν αυτό δεν συμβεί, το Κράτος υπολογίζει να διαχειριστεί το κοπάδι του με τον ίδιο τύπο δραστικών μέτρων έως το 2021, ενόψει της άφιξης του πολυπόθητου εμβολίου (αν και αυτό αποτελεί τεχνητή μόλυνση/ εμβολιασμό ενός μέρους του πληθυσμού, χωρίς να εξασφαλίζεται ότι τα αντισώματα θα συνεχίσουν να υπάρχουν, για αρκετό καιρό, ή ότι ο αρχικός ιός δε θα μεταλλαχθεί).

Από την αρχική απομόνωση εξαιτίας του φόβου και της εθελούσιας υποταγής ως την αυτο-πομόνωση με αλγορίθμους προτεινόμενους από τους “ειδικούς” με τις άσπρες μπλούζες, με πολλά μπρος-πίσω, σίγουρα δεν είμαστε στο δρόμο για να ξεμπερδεύουμε με αυτή την κατάσταση. Για να αποδράσουμε από τη στατιστική των μεγάλων αριθμών, μήπως θα έπρεπε να αρχίσουμε να αναποδογυρίζουμε το τραπέζι, χωρίς να περιμένουμε τίποτα από την εξουσία και, επιτέλους, να μην συμπεριφερόμαστε πια σαν κοπάδι που θεωρεί ότι είναι ζωντανό, ακριβώς επειδή δεν είναι νεκρό;

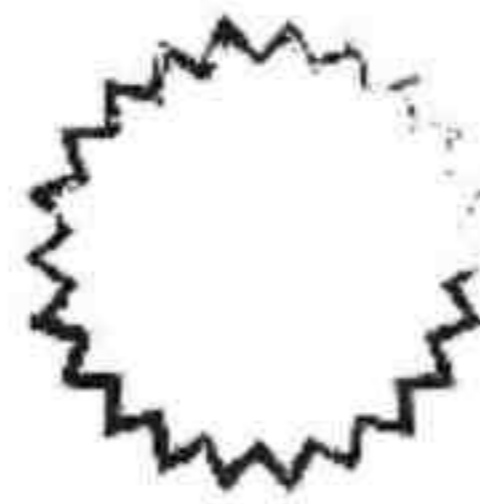
να ζήσουμε

Τελικά, ζούσαμε μια προβληματική κατάσταση, που επιταχύνεται συνεχώς πλέον. Τι σημαίνει για μας να αναπνέουμε σε έναν κόσμο στηριγμένο σε ποτάμια αίματος, πόνο, μιζέρια, πόλεμο και γενικά, δηλητηρίαση, κάθε έμβιου όντος; Αργός θάνατος ή ταχύς θάνατος. Ζωή με αναστολή και ήπια επιβίωση παντού: “Δεν μπορείτε να μας σκοτώσετε, διότι είμαστε ήδη νεκροί” (εξέγερση στην Καβυλία της Αλγερίας, με το στρατό απέναντι, το 2001, αρχή της χιλιετίας), “Μας τα έχουν, τόσο πολύ, όλα πάρει, που μας έκλεψαν και το φόβο” (χιλιανός ξεσηκωμός, το 2019, με το στρατό απέναντι, είκοσι χρόνια μετά). Ήταν πριν. Όταν κάτι ορατό, κάτι χειροπιαστό, ήταν εχθρικά απέναντί μας. Καμία δόση ραδιενεργή, καμία δόση μικρο-οργανισμών. Κι όμως, οι

κοινωνικές σχέσεις θα είχαν μαγικά εξαφανιστεί με τον Covid-19, που δεν είναι μια φυσική καταστροφή; Πεθαίνει κανείς έτσι γενικά και συνολικά από αυτό το νέο ιό, ή από το σύστημα που τον παράγει και εκτρέφει, επιτρέποντας την εξάπλωσή του σε όλον τον πλανήτη: μαζική αποψίλωση δασών, αστική/ μητροπολιτική υπερσυγκέντρωση στις πόλεις, τυποποιημένα βιομηχανικά τρόφιμα, χορήγηση σε υψηλές δόσεις φαρμακευτικής χημείας, δηλητηρίαση χωρίς προηγούμενο της γης, του νερού, του αέρα, υπερβολικές μετακινήσεις, κλπ.

Να βγούμε έξω να σταματήσουμε τα πάντα, από το να σκεφτόμαστε την καταστροφή μπροστά από μία οθόνη, είναι το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε, εάν οραματιζόμαστε έναν διαφορετικό κόσμο. Καλύτερα να ζούμε με ελευθερία παρά να πεθαίνουμε στην απομόνωση.

Η εξέγερση είναι ζωή.

*Τεύχος 29°

χαμηλόφωνα

στην επίθεση

Το Κράτος και οι συγκυριακοί σύμμαχοί του που είχαν σχεδιάσει τη μαζική απομόνωση στο όνομα της “κοινού καλού”, την ίδια στιγμή που η κυριαρχία τους έδινε “λευκή κάρτα”, απογοητεύτηκαν. Είτε πρόκειται για περιφερειακές συνοικίες, όπου οι συγκρούσεις με την αστυνομία δεν σταμάτησαν ποτέ (με κάψιμο καμερών, μπατσο-αυτοκινήτων και θεσμικών κτιρίων), είτε για βραδινούς περιπάτους στο φεγγαρόφωτο προκαλώντας, σχεδόν παντού, την καταστροφή δεκάδων δομών τηλεπικοινωνίας, αυτές οι 55 μέρες περιοριστικών μέτρων στιγματίστηκαν από μία σχετική κατάσταση σύγκρουσης. Όχι, βέβαια, εκείνη των διαδηλώσεων που διεκδικούν μια αλλαγή που εκπορεύεται από τα πάνω, αλλά εκείνη των κινητών μικρών ομάδων που έδρασαν άμεσα χωρίς να περιμένουν τίποτε ή να ζητήσουν κάτι από οποιονδήποτε, βάζοντας στο στόχαστρο δύο βασικούς πυλώνες αυτού του κόσμου: τους μπάτσους και τους χωροφύλακες, που είναι οι εγγυητές αυτού του ανελέητου κόσμου, και τα δίκτυα δεδομένων που του επιτρέπουν να λειτουργεί σε κάθε περίπτωση (από την τηλε-εργασία ως την τηλε-εκπαίδευση, από την τηλε-οικονομία ως την τηλε-δικαιοσύνη).

Κι ενώ γνωρίζαμε, ήδη, ότι ο κοινωνικός αγώνας δεν δέχεται καμία ανακωχή, πρέπει να σημειώσουμε πως οι εξεγερμένοι και οι επαναστάτες δεν υπέκυψαν στον εκβιασμό της ειρηνοποίησης που προτάθηκε από την εξουσία, που από τη μια πλευρά θεραπεύει με το ένα χέρι όπως αυτή θέλει (επιλέγοντας, π.χ. , ποιός πρέπει να πεθάνει και ποιός να ζήσει), ενώ, από την άλλη, καταστέλει, ακρωτηριάζει, φυλακίζει, δολοφονεί. Τώρα που τα δύο χέρια ενώνονται ξεδιάντροπα δημιουργώντας νέους μπάτσους με “άσπρες μπλούζες” καθώς και άλλα συστήματα και συσκευές ιχνηλάτησης, τώρα οι εξουσίες της αστυνομίας επεκτείνονται σε μία μυριάδα καθαρμάτων οπλισμένων με μια δήθεν συνείδηση προστασίας της υγείας του πληθυσμού (χρησιμοποιώντας ανιχνευτές ηλεκτρονικών σημάτων, όργανα θερμομετρήσεων, ελέγχοντας αποστάσεις ασφαλείας, κ.ά.) , τώρα που είναι περισσότερο από ποτέ προφανές ότι η αριθμοποίηση των ζώων μας θα συνεχίσει να επεκτείνεται... αυτές οι διαφορετικές επιθέσεις και τα σαμποτάζ που γίνονται σε συνθήκες πιο δύσκολες απ’ότι στο παρελθόν, θα μπορούσαν κάτι να μας πούν. **Ότι η κανονικότητα είναι η καταστροφή που παράγει όλες τις καταστροφές.** Δεν πρόκειται, βέβαια, να παρακαλάμε για την επείγουσα επιστροφή της ή για μία καλογυαλισμένη αναθεώρησή της από τους “από πάνω”, αλλά να εμποδίσουμε την επιστροφή της τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά, μέσα από την αυτο-οργάνωση και τη δράση.

Κοινωνική αποστασιοποίηση

Η επιβολή αποστειρωμένων αποστάσεων ασφαλείας μεταξύ ανθρώπων στο δρόμο, στις μεταφορές, στα στρατόπεδα “μόρφωσης” και εκμετάλλευσης, είναι σε πλήρη συμφωνία με το σχέδιο επικράτησης μιάς κατάστασης εξατομικευμένων σωμάτων- υποκειμένων, όπου η μεταξύ τους διάδραση γίνεται με τηλεματικό τρόπο. Την ώρα που ο καθένας καλείται να γίνει ο διαχειριστής- εργολάβος του εαυτού του, γιατί, λοιπόν, να ρισκάρει το “άγνωστο” έξω από τον περίφημο οικογενειακό κύκλο που, όπως είναι γνωστό, συγκροτεί ένα μοντέλο φυσικής και διανοητικής υγείας; Η διαρκής φυσική αποστασιοποίηση μεταξύ των αν-

θρώπων θα επέτρεπε στο κοπάδι να παραμένει υγιές και παραγωγικό παρά την τρέχουσα και τις μελλοντικές επιδημίες, διευκολύνοντας την επιτήρηση, την τακτοποίηση και, στο τέλος, την απομόνωση των υπόπτων, των απείθαρχων ή των περιττών, εφόσον η μάζα των ανθρώπων γίνεται όλο και λιγότερο συμπαγής. Θα επέτρεπε, επίσης, να επιταχύνει ακόμα περισσότερο την αναδόμηση των ροών των ανθρώπινων επαφών και σχέσεων, βελτιστοποιώντας τις ακόμα περισσότερο, έτσι ώστε να μην σπαταλιούνται σε υπερβολές στην καθημερινή ζωή που είναι πολύ ανθρώπινες, αλλά, τελικά μη παραγωγικές για το σύστημα! Σε εμάς πέφτει ο κλήρος να αμφισβητήσουμε ένα τέτοιο σχέδιο που προσανατολίζεται προς έναν κόσμο πιο τακτοποιημένο και πιο ελαστικό, που τελικά θα είναι γνώστης έως και της πιο μικρής λεπτομέρειας των ανθρώπινων σχέσεων με φυσική επαφή.

Ένα τέτοιο σχέδιο που αγκαλιάζει μαζικά την κοινωνία δεν μπορεί, βέβαια, να λειτουργήσει με μονομερή τρόπο βασιζόμενο στη χρήση του γκλομπ. Και τι καλύτερο θα μπορούσε να συμβεί σ' ένα τέτοιο σχέδιο, όταν προκύπτει μία επιδημία με χιλιάδες νεκρούς, όπου συμμετέχει το μεγαλύτερο μέρος των φοβισμένων πολιτών που προτιμούν την ασφάλεια από την ελευθερία, την ιεραρχία από τη συμμετοχή στα κοινά χωρίς ανάθεση, τη σιγουριά της εξουσίας από την αβέβαιη αυτο-οργάνωση. Ήδη η εξουσία που προπονείται καθημερινά να διαλύει κάθε εχθρική συγκέντρωση, να καταστέλλει κάθε μη ελεγχόμενη κίνηση του πλήθους, να κανονικοποιεί ασταθείς συμπεριφορές που ξεφεύγουν από την κανονικότητα, συνοδεύει το σχέδιό της με το "κρατάτε τις αποστάσεις", με το να μένει ο καθένας κλεισμένος στο καταφύγιο μιας αόρατης σφαίρας που τον περιβάλλει, πράγματα που ενέχουν τον κίνδυνο να γίνονται μία τετριμμένη διαταγή, είτε αυτή αναγγέλεται από τα drones της αστυνομίας, είτε από τα ανθρωπάκια στην οθόνη της τηλεόρασης.

Το γεγονός ότι αυτά τα μέτρα κοινωνικής αποστασιοποίησης ακολουθούνται από μία συναίσθηση ενοχής ή από αντανακλαστικό υπακοής, συντηρεί, ιδίως, την

αυταπάτη ότι αυτή η κοινωνία δεν είναι η πηγή της επιδημίας του Covid-19, αλλά ότι θα αρκούσε μία καλή διαχείριση της κατάστασης με προσαρμογή στις καινούριες συνθήκες, έτσι ώστε όλη η φρίκη αυτού του κόσμου να συνεχίζει να διαδίδεται (σχεδόν) όπως πριν. Η γενικευμένη αποδοχή αυτής της αποστασιοποίησης υποδηλώνει μία αμυντική άσκηση εγκράτειας και αυτοπειθαρχίας- που φαίνεται, ξεκάθαρα, σε ορισμένες συγκεντρώσεις και διαδηλώσεις- που όχι μόνο δεν δρα ενάντια στο υπάρχον σύστημα αλλά, τουναντίον, το δυναμώνει.

Όταν, λοιπόν, η ζωή τεμαχίζεται σε ταξινομημένα κομμάτια που είναι απομονωμένα μεταξύ τους, όταν ο εσωτερικός κόσμος μας, η γλώσσα μας και η φαντασία μας είναι γειωμένα στην αναπαραγωγή ενός αιώνιου παρόντος με μόνο ορίζοντα την υφιστάμενη κυριαρχία, αυτό που απομένει ακόμα, είναι η αποστασιοποίηση, με βίαιο τρόπο, των ατόμων μεταξύ τους αλλά και από το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον τους. Κι όλα αυτά μέσα στο πλαίσιο μιάς άμορφης κοινωνικής μάζας. Αυτό φαίνεται, ξεκάθαρα, αφενός μεν με την αυξανόμενη εικονική πραγμάτωση των ανθρώπινων σχέσεων (που έχει εισβάλει βίαια στην καθημερινότητα) κι αφετέρου με τη γενικευμένη φυσική αποστασιοποίηση που συμπληρώνει αυτή τη δουλειά διαχωρισμού με την πραγματικότητα, μετασχηματίζοντας χωρίς επιστροφή ο,τι έχει απομείνει ευαίσθητο μέσα μας.

δεδομένα

Είτε μιλώντας για χημικούς ψεκασμούς καλλιεργειών από drones ή δορυφόρους, είτε για δέντρα που θα είναι εφοδιασμένα με αισθητήρες, και για πουλιά με μικρο-τσιπς, είτε για τις έξυπνες πόλεις (smart cities) που προσπαθούν να αξιολογήσουν κάθε μεταβολή μιας κατάστασης, βρισκόμαστε, χωρίς σταματημό, μπροστά σ' αυτήν την οικονομία των δεδομένων που ποσοτικοποιούν τον κόσμο, μειώνοντάς τον σε μια αλληλουχία αριθμών που ξερνάνε οι υπολογιστές (σε λίγο, μάλιστα, κβαντικοί), αλλά, επίσης, μπροστά σε μαθηματικές αφαιρέσεις που επιτρέπουν στην εξουσία να λέει και να κάνει ότι θέλει. Και τι φαντάζει πιο

αντικειμενικό από ένα δεδομένο, που είναι, βέβαια, κατευθυνόμενο από τις αυθαίρετες επιλογές των αρχικών στοιχείων και κριτηρίων, όπου η ερώτηση περιλαμβάνει, ήδη, την απάντηση; Η μοντελοποίηση είναι αυτό, ακριβώς, που επιτρέπει την ενσωμάτωση της διαχείρισης της κατάστασης από την πλευρά της εξουσίας (χωρίς ποτέ να αναρωτιέται για τις αιτίες του προβλήματος) ώστε, τελικά, να επικεντρώνεται πάνω στις συνέπειες που έχουν, ήδη σχεδιαστεί.

Ο πολλαπλασιασμός των ανιχνευτών θερμότητας μέσω drones ή θερμικών καμερών, η επιδημιολογική μοντελοποίηση (μέσω αλγορίθμων) των κοινωνικών συμπεριφορών και των ανθρώπινων σχέσεων για την καταγραφή, επιτήρηση και ιχνηλάτηση των ατόμων έχει, τελικά, σαν αποτέλεσμα την απομόνωση και την πειθάρχηση όσων αντιδρούν. Για άλλη μια φορά, εάν η επιδημία του Covid-19 δεν είναι τίποτε άλλο παρά το πρόσχημα για να επιταχυνθεί και να παγιωθεί μια τεχνολογική καταγραφή, αυτή η επιδημία αποτελεί την ίδια στιγμή το τέλει όχημα για να περάσει το παιχνίδι που παίζεται: η εστίαση στον κίνδυνο ενός απρόοπτου θανάτου που παραπέμπει στη ζωή αυτή καθαυτή, παρά στην ποιότητά της. Με αυτό τον τρόπο καταλήγουμε να κραυγάζουμε “ζήτω η ζωή” (όπως το διακηρύσσει κάθε θρησκευτικός μύστης), αντί να αναζητούμε, να ενισχύουμε και να επεκτείνουμε το σύνδεσμο ανάμεσα στη ζωή και την εξέγερση ενάντια στο υπάρχον, που είναι το μόνο πράγμα που μπορεί να της δώσει νόημα.

Λυσσασμένοι

Παλιότερα, μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα, τα άτομα που ήταν λυσσασμένα υπόκεινταν σε αυστηρά μέτρα απομόνωσης, επειδή θεωρούσαν ότι το κακό από το οποίο υπέφεραν ήταν πιθανό να τα μεταμορφώσει σε άγρια θηρία. Σήμερα, είναι οι λυσσασμένοι που δεν σέβονται ούτε τους περιορισμούς μετακίνησης, ούτε τα μέτρα αποστασιοποίησης που επαναλαμβάνονται συνεχώς μονότονα (τρία πρόστιμα και πιθανή ποινή φυλάκισης, χάρη

στην κατάσταση έκτακτης ανάγκης που επεκτάθηκε μέχρι τις 23 Ιούλη),εφόσον σκέφτονται ότι το κακό της ανυποταγής από το οποίο πάσχουν αναγκάζεται να τους μεταμορφώσει σε εξημερωμένες υπάρξεις. Αλλά είναι σαν να ξεχνάμε λίγο γρήγορα ότι η εξέγερση μπορεί να ξεσπάσει στην καρδιά αυτών των “κακόφημων” χώρων, όπως στην Υζέρς(περιοχή Κορέζ) τον τελευταίο Μάρτη, όπου 200 φυλακισμένοι κατέστρεψαν και μετά έκαψαν περίπου 300 κελιά.

Σ’ αυτήν τη μεγάλη υπαίθρια κοινωνική φυλακή που ζούμε, το τωρινό εργαστήριο “αυτο-περιορισμού” δεν σημαίνει τίποτε λιγότερο από μια προσπάθεια να στενέψουν τα κάγκελα των κελιών όπου προσπαθούμε να επιβιώσουμε, κι όπου η φυλακή θα ‘ναι, συγχρόνως, το τυφλό σημείο και ο παροξυσμός (σαν τιμωρία και σαν απειλή).

Το να τις καταστρέψουμε όλες είναι, λοιπόν, όχι μόνο μία αναγκαιότητα για να πάμε μπροστά προς το άγνωστο μιας υπερβάλλουσας πρακτικής για ελευθερία, αλλά, επίσης, είναι ένα άλμα στην καθημερινή ζωή μας, είτε αυτές αποτελούνται από τείχη μπετόν με ενισχυμένους πύργους παρακολούθησης, είτε από υπόγεια καλώδια, είτε από εθελούσια σκλαβιά.

Ιός

Εάν το φρενάρημα της διάδοσης του Covid-19 σε μία συλλογική κλίμακα είναι πράγματι αυτό που απασχολεί τους εγκεφάλους του κινήματος, μπορεί, πράγματι, να σκεφτεί κανείς ότι ο πολλαπλασιασμός των μικρών ατομικών χειρονομιών της αποστασιοποίησης, του φορέματος μάσκας, κ.ά., θα αλλάξει τα δεδομένα, σαν να αυτοδιαχειριζόμαστε τη δόση μιας ραδιενέργειας σε μολυσμένη περιοχή, συνεχίζοντας να καταναλώνουμε και να παράγουμε; Δεν είναι άραγε πασιφανές ότι οι οικονομικές επιταγές τα καθιστούν μάταια σε ένα γενικό επίπεδο κι ότι είναι το ίδιο πράγμα σαν να προσπαθούμε να διαχωρίζουμε τα σκουπίδια για να σωθεί ο πλανήτης; Αντί, λοιπόν, να συμπεριφερόμαστε σαν υπεύθυνοι διαχειριστές της καταστροφής, γιατί να μην προσπαθήσουμε

να ξεριζώσουμε τις βασικές εστίες μόλυνσης (που είναι γνωστές σε όλους), όπως οι δημόσιες συγκοινωνίες, τα Α.Τ., τα σχολεία, τα εργοστάσια και οι αποθήκες; Επιπλέον μια θεραπεία δοκιμασμένη εδώ και αιώνες ενάντια στους ιούς είναι κι αυτή γνωστή: η φωτιά. Βέβαια, αυτό θα 'χε το ρίσκο να προκαλέσει μια ολόκληρη σειρά άλλων προβλημάτων σ' ένα κόσμο που μας έκανε παντελώς εξαρτημένους, αλλά, διάολε, πρέπει να ξέρουμε τι θέλουμε στο κάτω-κάτω της γραφής: να προσπαθήσουμε να φρενάρουμε τον ιό ζητώντας από το Κράτος περισσότερα μέσα για τα νοσοκομεία και την έρευνα, όπως και για την αυστηρή ιχνηλάτηση των μολυσμένων ανθρώπων, ή να ασχοληθούμε εμείς οι ίδιοι αφανίζοντας την κοινωνική και οικονομική οργάνωση που τον ευνοεί και τον εξαπλώνει; Αν θέλουμε, βέβαια, να σώσουμε οτιδήποτε.

*τεύχος 31° & 32°

δύο γράμματα

**συνεισφορά στη
συζήτηση για τις επιθέσεις
ενάντια στην κυριαρχία της
τεχνολογίας**

Τα δύο γράμματα που ακολουθούν στάλθηκαν στο έντυπο τον Ιούλη του 2020 και αφορούν σε απόψεις συντρόφων σχετικά με τις επιθέσεις ενάντια στις κεραίες αναμετάδοσης.

1^ο γράμμα

Το κείμενο αυτό απευθύνεται στα άτομα που υποστηρίζουν ή/και έχουν σαν πρακτική την επίθεση. Αποσκοπεί στο να αποτελέσει μία πιο σφαιρική άποψη πάνω στην επιλογή των στόχων. Δεν διατείνεται ότι φέρνει νέες ιδέες, ή τρομερές λύσεις, αλλά προσπαθεί να κάνει ένα μικρό απολογισμό και τολμά, τέλος, να κοιτάζει πιο μακριά.

μερικές σκέψεις για τις επιθέσεις σε κεραίες αναμετάδοσης

μικρές τρύπες

Το γεγονός του πολλαπλασιασμού της πρακτικής καταστροφής κεραιών ή δικτύων οπτικών ινών (αλλά και της γενικότερης επίθεσης εξίσου) με ευχαρίστησε πολύ. Τώρα που οι ρυθμοί φαίνεται ότι έχουν καταλαγιάσει, νομίζω ότι θα ήταν ίσως ενδιαφέρον για μας να το σκεφτούμε πιο ψύχραιμα. Οι επιθέσεις σε κεραίες αναμετάδοσης δεν είναι καινούργιες. Υπάρχουν κανονικά εδώ και αρκετά χρόνια. Εάν τα τελευταία χρόνια είδαμε την αύξηση του ρυθμού τους (στη Γαλλία σε κάθε περίπτωση), η έκρηξη που σημειώθηκε τους τελευταίους μήνες ήταν πραγματικά εντυπωσιακή. Ατομικές εμπειρίες χωρίς αμφιβολία. Καινούργιες συνειδητές φαντάζομαι. Αλλά, ιδίως, καινούργιες δυνατότητες, ελπίζω. Διότι αυτές οι τρύπες μέσα στον ιστό των δικτύων είναι τόσο ακανόνιστες και διασκορπισμένες (εκτός μερικών εξαιρέσεων συντονισμένης δράσης στο Παρίσι και στη Γκρενόμπλ, αλλά γι αυτές θα επανέλθω πιο κάτω), που επισκευάζονται σε μερικές ώρες, ή σε μερικές μέρες στην καλύτερη των περιπτώσεων.

Διότι το αδύναμο σημείο αυτών των περίφημων κεραιών είναι εξίσου και το δυνατό τους σημείο. Είναι ευάλωτες για πολύ μικρές ομάδες ελαφρά εξοπλισμένες, αλλά, επίσης, πολύ εύκολα αντικαταστάσιμες. Αν το αποτέ-

λεσμα είναι άμεσο, (π.χ. λειτουργεί ή όχι το τηλέφωνο), ωστόσο στην μεγάλη πλειοψηφία των περιπτώσεων, το δίκτυο έχει ένα πλέγμα τόσο πυκνό έτσι ώστε μια άλλη κεραία αναλαμβάνει αμέσως την αναμετάδοση (απόπου και τ'όνομά της), με αποτέλεσμα να μην γίνονται ορατές οι συνέπειες σε επίπεδο παρεχόμενων υπηρεσιών. Παρά, λοιπόν, το ζήλο που επιδείχθηκε, τι πράγματι αντιπροσωπεύουν 50 σαμποταρισμένες κεραίες απέναντι σε 30000 κεραίες κατανεμημένες σ'όλη την επικράτεια; Ηττοπάθεια; Δεν νομίζω.

μια άλλη ματιά

Μπορούμε, όμως, να εξετάσουμε τα πράγματα με έναν άλλο τρόπο. Το γεγονός ότι το σύνολο της επικράτειας (και η τεράστια πλειοψηφία του κόσμου εξάλλου) είναι καλυμμένο δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να γίνει τίποτα, αλλά, ότι μπορούμε να επιτεθούμε παντού. Κι αυτό μπορεί να γίνει σε μία περιοχή που βρισκόμαστε, για να κατοπτεύσουμε με κάθε διακριτικότητα ή πηγαίνοντας, επίτηδες, πιο μακριά για να χαθούν τα ίχνη μας, έχοντας στο νου μας διάφορα μέσα μετακίνησης για μεγάλες αποστάσεις, με ανώνυμο τρόπο.

Με τον ίδιο τρόπο μπορούμε να ρίξουμε μια ματιά στο κίνημά μας (και τοποθετώ σ' αυτό, με απλουστευτικό τρόπο, όσους και όσες η επιθυμία τους για λευτεριά, τους/τις ωθεί στην επίθεση χωρίς διαμεσολάβηση): τη συνολική έλλειψη οργάνωσης σε μεσαία/ μεγάλη κλίμακα. Ας το δούμε διαφορετικά. Το γεγονός ότι δεν έχουμε ομάδα με αρμοδιότητα λήψης κεντρικών αποφάσεων, ούτε αρχηγούς, το ότι είμαστε διασκορπισμένοι και μάλιστα διαφωνούμε σε μερικά σημεία είναι, ίσως, το καλύτερο όπλο μας ενάντια στην καταστολή. Είναι πολύ πιο δύσκολο για τους εχθρούς μας να καταλάβουν ποιός θέλει τι, ποιός λέει τι και, ιδίως, ποιός κάνει τι! Ακόμα κι εγώ χάνομαι μερικές φορές. Ακόμα και σε περίπτωση συλλήψεων δεν είμαι ικανός να αναγνωρίσω άτομα που δεν είδα ποτέ.

Ας κρατήσουμε, λοιπόν, τις υγιείς επιφυλάξεις μας απέ-

ναντι σε οτιδήποτε εξουσιαστικό, αλλά μην εμποδιζόμαστε να σκεφτούμε τον τρόπο που μπορούμε να οργανωθούμε με πιο πλατύ τρόπο: με καλέσματα για καμπάνιες επιθέσεων, με διαμοιρασμό γνώσεων και πρακτικών, με κείμενα συζητήσεων/ ανταλλαγής απόψεων μεταξύ μας, με ορισμένες άτυπες συναντήσεις, σκεφτόμενες/οι σοβαρά τα ζητήματα ασφάλειας, με μικρές ομάδες ανταλλαγής απόψεων παρά με τις πελώριες γενικές συνελεύσεις, ευνοώντας τη συνάντηση ενός μέλους/ επαφής που να αντιπροσωπεύει άλλα άτομα, παρά τη διαδικασία με τη φυσική παρουσία παρισσότερων.

Για να επανέλθουμε στις κεραίες τους. Εάν η ιδέα της επίθεσης αναπαράγεται και γίνεται κοινό κτήμα σε όλους, όταν είναι απλή και κατανοητή, παραμένει για μένα ένα γλυκό όνειρο (ή μία ιδεολογία σε ορισμένες περιπτώσεις ⁽¹⁾), ωστόσο είναι επίσης αλήθεια ότι αυτοί οι στόχοι είναι πολύ ενδιαφέροντες για μας, διότι είναι προσβάσιμοι σε επίπεδο υλικού εξοπλισμού, απομονωμένοι με λίγη ή καθόλου προστασία κι, άρα, είναι πιο εύκολη η εξόρμηση εναντίον τους, η προπόνηση κι άλλων συντρόφων/συντροφισσών μαζί μας, η εκμάθηση αναγνώρισης μιας περιοχής, το μοίρασμα πρακτικών δράσης και, τέλος, το σπάσιμο του μύθου που θέλει την επίθεση να είναι υπόθεση ειδικών, υπερπροπονημένων και υπερεξοπλισμένων.

να πάμε παραπέρα

Να λοιπόν ποιές είναι οι δυνατότητες: Στο Παρίσι κατά τη διάρκεια της απαγόρευσης κυκλοφορίας⁽²⁾ και στη Γκρενόμπλ⁽³⁾ μερικές δεκάδες ημερών αργότερα, μου φάνηκε ότι το βήμα έγινε περνώντας από ένα στόχο μειωμένης στρατηγικής σημασίας (εφόσον είναι εύκολα αντικαταστάσιμος), σε πολυπληθείς στόχους που όντας συντονισμένοι αύξησαν κατά πολύ την αποτελεσματικότητα της επίθεσης. Στην πράξη πρόκειται για 100000 άτομα που έπαψαν να έχουν ίντερνετ και τηλέφωνο στο Παρίσι, ενώ στη Γκρενόμπλ, όπως έγινε γνωστό, το σαμποτάρισμα ακόμα μιας κεραίας θα είχε ως αποτέλεσμα να διακοπεί η λειτουργία όλου του δικτύου⁽⁴⁾. Η συνταγή, προφανώς, δεν

είναι καινούργια, αλλά βρίσκω πολύ θετικό ότι μπορούμε να σκεφτόμαστε τέτοιες ενέργειες, να τις πραγματοποιούμε, να συντονιζόμαστε, να χτυπάμε συγχρόνως και, στη συνέχεια, να εξαφανιζόμαστε.

Είναι το βήμα προς τα μπροστά ανάμεσα σε μια συγκεκριμένη πρακτική μιάς σύγκρουσης χαμηλής έντασης, σε κάτι που θα μπορούσε να εξελιχθεί σε μια σύγκρουση πιο ανοικτή. Δεδομένης της κατεύθυνσης που παίρνουν τα πράγματα, δηλαδή από τη μία πλευρά ένα σύστημα εντελώς τεχνολογικό και υπερελεγχόμενο, και από την άλλη την καταστροφή, που γίνεται όλο και πιο δηλητηριώδης, αυτού που τολμούν να ονομάζουν φύση, σκέφτομαι ειλικρινά πως δεν μας απομένει πλέον χρόνος. Δεν υπάρχει πλέον χρόνος για ένα νιοστό κοινωνικό κίνημα που θα γινόταν ανεξέλεγκτο σπάζοντας αρκετές βιτρίνες. Ή να ελπίζουμε ότι δίνοντας το παράδειγμα με μικρά σαμποτάζ, διάχυτα στην επικράτεια, μιά μάζα ολοένα και πιο υποταγμένη θα μετασχηματιζόταν σε εξαγριωμένη. Να μην έχουμε, πλέον, το χρόνο, δεν σημαίνει για μένα να τρέχουμε πίσω από κάθε επείγον περιστατικό (κλιματικό ή κοινωνικό), ούτε να ακολουθούμε την όλο και πιο γρήγορη ροή του ηλεκτρονικού δικτύου για να δίνουμε το “παρόν” κάνοντας “αντιπληροφόρηση”.

Όχι. Σημαίνει να σχεδιάζουμε τις επιχειρήσεις που έχουν νόημα, να τολμάμε να σκεφτόμαστε με όρους στρατηγικούς. Και με τις δικές μας επιλογές, όχι με εκείνες της εξουσίας. Και μην ξεχνάμε ότι το σύστημα, πέρασε μία “κρίση”. Και μου φαίνεται προφανές, χωρίς να κάνω τον προφήτη, ότι θα υπάρξουν κι άλλες, από τις οποίες πρέπει να επωφεληθούμε. Και, επίσης, μπορούμε ίσως, ήδη τώρα, να βγάλουμε μερικά συμπεράσματα για το τι έγινε:

Να ξέρουμε που να πάμε σε περίοδο περιορισμού και με ποιόν.

Να θυμηθούμε ποιός/ποιά μας άνοιξε την πόρτα και ποιός/ποιά την άφησε κλειστή.

Αν θα έπρεπε να είχες στοκάρει επιθετικό υλικό πριν κλείσουν τα μαγαζιά.

Αν ξέχασες να πάρεις μαζί σου υλικά.

Αν είχες τη δυνατότητα μετακίνησης αποφεύγοντας τους ελέγχους.

Μέχρι ποιό σημείο ξέρεις να λειτουργείς και να οργανώνεσαι χωρίς το τηλέφωνό σου, χωρίς ίντερνετ αν το δίκτυο πέσει (στιγμιαία ή για περισσότερο χρονικό διάστημα...).

η επιλογή των στόχων

Είτε πρόκειται για το δίκτυο οπτικών ινών, είτε για τα δίκτυα τηλεπικοινωνίας, υπάρχουν κόμβοι που μπορούμε να μελετήσουμε. Μου φαίνεται σημαντικό, επίσης, να υπενθυμίσω ότι οποιαδήποτε βασική υποδομή του τεχνοβιομηχανικού συστήματος τροφοδοτείται αυτή τη στιγμή από την παραγωγή ηλεκτρισμού⁽⁵⁾. Εάν, όμως, ένας στόχος φαίνεται πολύ περίπλοκος γιατί να μην επιτεθούμε εκεί που η επιτήρηση είναι μικρότερη; Μερικοί ηλεκτρικοί μετασχηματιστές που τείθενται εκτός λειτουργίας, μπορούν να βυθίσουν στο απόλυτο σκοτάδι μια μεγάλη πόλη (κι αυτό με ότι συνεπάγεται, την ώρα που οι υποδομές και η μεγάλη πλειοψηφία των μεταξύ τους διασυνδέσεων, είναι σχεδιασμένες σε πλήρη αλληλεξάρτηση και ροή).

Κι αν ήμουν αρκετά προετοιμασμένος για να πάω ακόμη πιο μακριά; Κι αν είχα την πληροφορία ότι σε μια δεδομένη ώρα ο χώρος που βρισκόμουν θα βυθιζόταν στο σκοτάδι χωρίς σύστημα επιτήρησης, χωρίς δίκτυα, τι θα μπορούσα να κάνω; Τι είδους προπαρασκευή απαιτεί αυτό;

Ας είμαστε όμως τίμιοι: είμαστε πολύ λίγοι/λίγες. Γι αυτό πρέπει, ίσως, να επικεντρωθούμε περισσότερο στα κρίσιμα σημεία αυτού του συστήματος, αν θέλουμε να του καταφέρουμε χτυπήματα πραγματικά ζημιογόνα.

Ο στόχος μου δεν είναι εδώ να πω ότι πρέπει, αποκλειστικά, να στοχοποιήσουμε τα νευραλγικά κέντρα του συστήματος κι ότι οποιαδήποτε άλλη πρακτική δεν είναι άξια ενδιαφέροντος. Αντίθετα. Κάθε επίθεση είναι καλή αυτή καθαυτή. Αλλά έχουμε ανάγκη να ξέρουμε τι ακριβώς

περιμένουμε από την καθεμιά. Σε τι συνεισφέρουν και σε τι όχι. Ποιά είναι τα αποτελέσματα τους και τα όρια τους. Τι παράγουν και τι δυνατότητα ανοίγουν.

Αυτό μου φαίνεται πραγματικά αναγκαίο σήμερα.

Αν θέλουμε να (ξανα)γίνουμε επικίνδυνοι, αν θέλουμε να (ξανα)γίνουμε άγριοι.

2^ο γράμμα

Η κυκλοφορία πολλών κειμένων που βγήκαν για να υπερασπίσουν δημόσια, όχι μόνο τα πρόσφατα σαμποτάζ κεραιών αναμετάδοσης στη διάρκεια της απομόνωσης, αλλά, επίσης, για να προσπαθήσουν να προωθήσουν τις σκέψεις λίγο πιο μακριά, μου έδωσαν την ευκαιρία να βάλω το λιθαράκι μου.

Μου φαίνεται, πράγματι, σημαντικό ότι αυτού του είδους οι συζητήσεις σχετικά με το "πράττειν", θα μπορούσαν επίσης να αναπτυχθούν και γραπτά, πέρα από τη γνωστοποίηση της κάθε επίθεσης και πέρα από την αλληλεγγύη σε περίπτωση καταστολής, έτσι ώστε να αγκαλιάσουν έναν ορίζοντα πιο πλατύ, όπου θα μπορούσαμε να αντιπαραθέσουμε και να εμβαθύνουμε τις προσωπικές προοπτικές του καθενός και της καθεμιάς.

η έφοδος στο υπάρχον

να δράσουμε, όχι πολλοί/ές μαζί

"Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα, ιδού ο πιο ωραίος λόγος για να δράσουμε", έλεγε ένα φυλλάδιο στο τέλος του προηγούμενου αιώνα.

Και πράγματι πίσω από αυτό το φαινομενικά παράδοξο, που εστιάζει στο ότι όλα αρχίζουν συχνά από ένα όχι σ' αυτόν τον κόσμο της οργανωμένης υποταγής, παραι-

τησης και παθητικότητας, το σημείο εκκίνησης της ανατρεπτικής δράσης προς μία πρακτική ελευθερίας, βασίζεται πρώτα απ' όλα στα άτομα. Και δεν βασίζεται, βέβαια, σε μυστηριώδεις κοινωνικές δυνάμεις υποταγμένες σε αμείλικτους ιστορικούς μηχανισμούς, ούτε σε οποιαδήποτε οργανωμένη πρωτοπορία που θα παρασύρει τις μάζες πίσω της, αλλά σ' αυτό το μικρό συστατικό που θα ξεφεύγει πάντα από τις στατιστικές των μεγάλων αριθμών.

Για να επιτεθούμε εδώ και τώρα, δίπλα στην αυτοοργάνωση και την αυτονομία των ατόμων υπάρχει, επίσης, ένας δελεαστικός αέρας που έρχεται να μας ταρακουνήσει συχνά και που αφορά αυτούς/αυτές που θέλουν να καταστρέψουν το υπάρχον από τα θεμέλια του: Είναι η εξέγερση που ανοίγει βίαια την πόρτα στην εμπειρία του επαναστατικού μετασχηματισμού. Αυτή η τελευταία δεν είναι, προφανώς, συνδεδεμένη με μία ιστορική πίστη, ή με ένα μεσσιανικό αναπόφευκτο, αλλά με μία άμεση αναγκαιότητα που είναι η καταστροφή των δομών της κυριαρχίας, όπως και των κοινωνικών σχέσεων, που είναι οι πυλώνες της. Κι αυτή η καταστροφή δεν μπορεί να εξασφαλιστεί από έναν απλό πολλαπλασιασμό ομάδων δράσης. Όπως, λοιπόν, δεν θα κλαψουρίζουμε ποτέ για την έκταση της φρίκης της κυριαρχίας και την απογύμνωση των πάντων στη ζωή μας, έτσι δεν θα σβήσουμε ποτέ αυτή τη δίψα για καταστροφή στη δράση μας. Η εξέγερση μπορεί συγχρόνως να ανοίξει το δρόμο σε απίστευτες δυνατότητες καταστροφικών καταστάσεων, αλλά, επίσης, το δρόμο της ριζικής αλλαγής της σχέσης χώρου- χρόνου της κυριαρχίας, δηλαδή της ίδιας της ζωής μας σε όλες τις διαστάσεις της.

Για παράδειγμα, αν το να δράσουμε όχι πολλοί/ές μαζί δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι δρούμε απομονωμένα, κι αν η δύναμη δεν έγκειται στον αριθμό αλλά στο διάχυτο και ανεξέλεγκτο χαρακτήρα της, το ζήτημα θα μπορούσε να τεθεί ως εξής: όχι να περιμένουμε κάποιον ή μία αντικειμενική συνθήκη, αλλά πώς ξεκινώντας από εμάς θα μπορέσουμε να συνεισφέρουμε την ίδια στιγμή, ώστε να ευνοήσουμε, να εξαπλώσουμε, ή να επισπεύσουμε τον κοινωνικό πόλεμο. Γι αυτό είναι ξεκάθαρο για εμάς ότι το

θετικό δεν μπορεί παρά να ξεπροβάλει μέσα από το αρνητικό, κι όχι το αντίθετο. Κι εκεί, εξάλλου, προκύπτει το περίφημο ζήτημα της “προβολής στο μέλλον των σχεδίων”, που τα διώχνουμε κάθε φορά από το παράθυρο και που αυτοπροσκαλούνται κάθε φορά χτυπώντας μας την πόρτα, ακόμα κι όταν δεν τα πολυπεριμένουμε. Πρόκειται για τα σχέδια που πραγματοποιούμε ανάλογα με τη χρονική καταλληλότητά τους, αυτά τα σχέδια που υλοποιούμε για να τα φέρουμε εις πέρας σε επίπεδο αναλύσεων, μελέτης και μέσων, αλλά, επίσης, σε επίπεδο προσπαθειών κι ενέργειας. Βέβαια, δεν είναι απαραίτητο να έχουμε όλες αυτές τις ανησυχίες όταν διασχίζουμε το κατώφλι της δράσης κι είναι αλήθεια ότι πολλά άτομα τις ξεπερνάνε χωρίς έγνοιες, είτε από αυθορμητισμό, είτε από τη διακαή επιθυμία να δώσουν χτυπήματα στην κυριαρχία αισθανόμενα, έτσι, έστω για μια στιγμή ότι είναι ζωντανά. Ωστόσο, πέρα από αυτού του είδους τις πρακτικές που έχουν τη σημασία τους, είτε προέρχονται μέσα από την πολλαπλότητα των πολιτικών και κοινωνικών ανταγωνισμών, είτε για άλλες που έχουν, λίγο παραπάνω, προσχεδιαστεί, συνήθως τελειώνουμε με το να αναρωτιόμαστε είτε μέσα στο σκοτάδι της συνείδησής μας, είτε στις συζητήσεις μεταξύ συντρόφων: γιατί να επιτεθούμε στο στόχο α και όχι στο β, ενώ υπάρχουν τόσα πράγματα που πρέπει να γίνουν και ενώ η κυριαρχία δεν μπορεί να κόβεται σε φέτες; Μπορούμε να κάνουμε κάτι καλύτερο από το να γρατζουνάμε από δω κι από ‘κει τον ωκεανό της καταπίεσης; Πώς να φανταστούμε καταστροφικές παρεμβάσεις που να μας ικανοποιούν συνολικά βάζοντας τον πήχη κάθε φορά λίγο πιο ψηλά, ώστε να έρθουμε σε επαφή/ διάλογο με άλλους συνεργούς που μας είναι ακόμα άγνωστοι (πράγμα που ανοίγει, π.χ., νέα ζητήματα όπως αυτό της επικοινωνίας, ή αν πρέπει να αναπαράγεται η ίδια δράση σε άλλο χώρο και χρόνο;)

καλώδια σε αφθονία

Παίρνοντας σαν παραδείγματα τις επιθέσεις ενάντια σε κεραίες αναμετάδοσης ή οπτικών ινών, που πολλαπλασιάστηκαν τα τελευταία χρόνια, θα μπορούσαμε να αρχίσουμε να κάνουμε μερικές διαπιστώσεις, γνωρίζο-

ντας, βέβαια, ότι κάθε πηγή σ' αυτό το θέμα είναι αναγκαστικά περιορισμένη εξαιτίας των μελετών που υπάρχουν κι από τις πληροφορίες που δίνονται από τον εχθρό (που υποβαθμίζει τα περιστατικά και αποσιωπά συχνά τις πραγματικές συνέπειες τους, με το σκεπτικό ότι αυτές θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν κάποιον). Κατ' αρχήν, μου φαίνεται ότι διεξήχθησαν κατά κύματα. Έως το κίνημα των "κίτρινων γιλέκων", στο τέλος του 2018, επρόκειτο γενικά για σημειακές επιθέσεις που αναφέρονταν σε ανακοινώσεις εκδίκησης όπως το καλοκαίρι του 2017 στη Ντρομ, στην Αρντές ή στο Πουί-ντε-Ντρομ, ή άρπαζαν την ευκαιρία να προκαλέσουν ζημιές σε ορισμένες ειδικές κοινωνικές σχέσεις όπως στο Μεγιερέ το βράδυ της 31^{ης} Δεκέμβρη 2014, ή όπως στο Μοτμπιχάν το 2017, 15 λεπτά πριν την έναρξη της προεδρικής συζήτησης στην τηλεόραση, ή το 2018 στο Σεν-Ρεμού-λε-Σεβρέζ λίγο πριν τα ημιτελικά του Μουντιάλ, στο Σεν-Ζαν-ντυ-Γκαρ στις 14 Ιούλη, ή στο Βιλεπαριζίς στις 11 Νοέμβρη. Σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως στη Γερμανία, το Βέλγιο ή την Ιταλία, κεραίες αναμετάδοσης ή τηλεόρασης καιγόntonουσαν με σημειακό τρόπο, μερικές δε φορές σε αλληλεγγύη με φυλακισμένους συντρόφους. Τέλος, από την πλευρά των σαμποτάζ στα δίκτυα οπτικών ινών λίγα πράγματα έβγαιναν στη δημοσιότητα, αλλά η δυναμική τους ήταν εντυπωσιακή και σε ενέπνεε για δράση.

Μετά εμφανίστηκαν δύο καινούργια κύματα σαμποτάζ αυτών των υποδομών. Το πρώτο στα τέλη του 2018 στη διάρκεια του κινήματος των "κίτρινων γιλέκων", που στη συνέχεια, τους επόμενους μήνες, δυνάμωσε έχοντας παράλληλα μερικές συλλήψεις και καταδίκες, αλλά επίσης και πολλές μικρές ωραίες περιπτώσεις αρκετών συνεχόμενων επιθέσεων στην ίδια περιοχή και, τελευταία, λίγο μετά, 55 μέρες "απαγόρευσης κυκλοφορίας". Αν υπολογίσουμε ότι και τα δύο κύματα επιθέσεων αφορούσαν πάνω από καμιά 50αριά κεραίες η καθεμία, το ένα σε διάστημα μόλις 8 μηνών και το άλλο μόλις 2 μηνών, μιλάμε σχεδόν για μία κεραία τη μέρα! Οι επιθέσεις έγιναν τόσο σε διαφορετικές γεωγραφικά περιοχές (μητροπόλεις και χωριά, βουνά και βιομηχανικές περιοχές), όσο και με διαφορετικές

στοχεύσεις (εξωτερικά μηχανήματα, κτίρια υποδομών, καλώδια ανάμεσα σε πυλώνες) και τρόπους επίθεσης (από σφινγκτήρες λάστιχων μέχρι μπουκάλια με καύσιμο). Τα παραπάνω λοιπόν επιτρέπουν να γίνουν τουλάχιστον μερικές παρατηρήσεις.

Από τη μία πλευρά, το κίνημα επίθεσης ενάντια σε κεραίες-αναμεταδότες αφενός μεν έγινε διάχυτο σε όλη τη χώρα, αφετέρου εξαπλώθηκε με όρους διαφορετικών κίνητρων που μαρτυρούνται και μέσα από φιλτραρισμένα λόγια κάποιων που συνελήφθησαν (ενάντια στην αστυνομική επιτήρηση, ενάντια στις πολυεθνικές, ενάντια στην τεχνολογία, για την υπεράσπιση του περιβάλλοντος και της υγείας, κ.ά.) ή, ακόμα, από τις ανακοινώσεις ανάληψης ευθύνης. Αν προσθέσουμε σ'αυτά τους τόπους όπου έγιναν τα σαμποτάζ οπτικών ινών, η διαφορετικότητά τους μπορεί, επίσης, να μας πει μερικά πράγματα σχετικά με τις στοχευμένες επιθέσεις: αποθήκες *Amazon*, βιομηχανικές και βιοτεχνικές ζώνες, τούνελ αυτοκινητοδρόμων, εμπορικά κέντρα στην καρδιά των μητροπόλεων, αποκεντρωμένες διοικητικές συνοικίες, μεγάλοι διεθνείς κόμβοι που συνδέουν τα κέντρα δεδομένων (data centers)...

Σ'ότι, τώρα, αφορά στις τεχνικές συνέπειες, αυτές ήταν στην πραγματικότητα πολύ διαφοροποιημένες. Μερικές κεραίες πιο μικρές και απομονωμένες, που εξυπηρετούσαν αρκετά χωριά, χρειάστηκε ένας μήνας για να επαναλειτουργήσουν διότι η φωτιά κατέστρεψε τη φέρουσα δομή των πυλώνων, ενώ άλλες με σοβαρότερα χτυπήματα, στις κορυφές των βουνών, χρειάστηκαν καμιά δεκαριά μέρες για να ξαναλειτουργήσουν. Είναι, για παράδειγμα, η περίπτωση μιας κεραίας, από τις πρώτες που πυρπολήθηκαν κατά τη διάρκεια της απομόνωσης, αυτή του Σαλέν-ντε-Μπαίν (Γιούρας), όπου οι δύο πρόσφατα καταδικασθέντες σε τρία και τέσσερα χρόνια φυλάκισης (για την κεραία όχι μακριά από την Φονσέλ-λε-Ω), δήλωσαν ότι η καταστροφή της τους είχε διεγείρει. Πρώτα απ'όλα, διότι χρειάστηκε να κουβαλήσουν ως την κορυφή μία κατασκευή 50μ, ώστε να μπορέσουν να αγκυρώσουν οχτώ καινούργια χοντρά ομοαξονικά καλώδια που είχαν καεί σε

ύψος δεκάδων μέτρων και, επίσης, επειδή αυτή η περιοχή δεν διέθετε πλέον αρκετά αποθέματα για επιδιορθώσεις (εξαιτίας ίσως, προηγούμενων πυρκαγιών;) και διότι αυτά τα καλώδια έπρεπε να παρασχεθούν από όμορες περιοχές. Εδώ λοιπόν δεν είναι ένα καλό παράδειγμα μιας πιθανής χιονοστιβάδας μιας περιοχής σε μια άλλη όταν τα ομοαξονικά καλώδια μιας ορισμένης διατομής παίρνουν φωτιά ολόκληρα, από κάτω μέχρι επάνω;

Από την άλλη πλευρά είναι επίσης αλήθεια ότι η περίπτωση των όμορφων σαμποτάζ, όπως του συντονισμένου στη μητρόπολη της Γκρενόμπλ τον τελευταίο Μάη, ή εκείνου στο Μιλipόλ (όπου πυρπολύθηκε ένας τεχνικός χώρος που κάλυπτε 40 κεραίες στα νοτιοανατολικά του Σαντ-Σεν-Ντενί), η κυριαρχία έβαλε τα δυνατά της για να επανασυνδεθούν τα πάντα σε 48 ώρες με λίγο, βέβαια, ερασιτεχνισμό! Οπότε μπαίνει το εξής ερώτημα: ένα μοναδικό μεγάλο και κεντρικό σαμποτάζ θα τους επέτρεπε να αποκαταστήσουν τη σύνδεση πιο γρήγορα παρά σε πολλαπλά, διασκορπισμένα και συνεχόμενα σαμποτάζ, όπου η επανασύνδεσή τους είναι κι αυτή δύσκολη εξαιτίας των διαθέσιμων περιορισμένων μέσων που υπάρχουν; Τέλος, ένα τελευταίο τεχνικό σημείο. Θα μπορούσαμε, επίσης, να ενδιαφερθούμε να μάθουμε αν μία κεραία θα μπορούσε να αναλάβει την αναμετάδοση μίας άλλης κεραίας HS αυξάνοντας τη δική της ισχύ, αν και αυτό δεν φαίνεται ότι μπορεί να γίνει αυτόματα, λαμβάνοντας υπόψιν τις εκατοντάδες κεραιών που έχουν σαμποταριστεί εδώ και δύο χρόνια, διότι, μου φαίνεται, ότι αυτό εξαρτάται όχι μόνο από τη θέση της στην αλυσίδα μετάδοσης, αλλά επίσης από το ανάγλυφο του εδάφους ή τη συγκέντρωση των πιο σημαντικών μεταξύ τους κεραιών. Στην περίπτωση που μιλάμε για τους αναμεταδότες τηλεόρασης TDF, αυτό είναι ακόμα πιο προφανές. Ως προς τη θέση της κεραίας, να σημειωθεί πως από τον μεγάλο πομπό στον μικρό τοπικό αναμεταδότη, ακόμα κι αν όλα όλα αυτά ανήκουν σε ένα δίκτυο, απομένουν οι κόμβοι.

Αλλά μιλώντας για την ουσία του ζητήματος, πέρα από τις παρατηρήσεις και τις πραγματοποιημένες εμπειρίες,

σε τι μπορούν να οδηγήσουν αυτού του είδους οι θεωρήσεις, παρά στις επιθέσεις σ'αυτές τις υποδομές μέσα από ένα πρίσμα βασικά τεχνικό, ενώ θα 'πρεπε να σημαίνει για εμάς κάτι εντελώς διαφορετικό;

μία ποιοτική ερώτηση

Όταν ένα άτομο, μία ομάδα ατόμων, ή διάφορες συντονισμένες ομάδες αποφασίζουν να περάσουν στη δράση, πολλά ζητήματα επιπλέον του γιατί, των μέσων και των τρόπων αυτοοργάνωσης (πράγματα που δεν είναι αμελητέα) τους ανοίγονται αμέσως, όχι μόνο σχετικά με τους στόχους, αλλά επίσης σχετικά με τα κριτήρια που πρέπει να προσδιοριστούν. Για να μείνουμε στο ίδιο θέμα που προαναφερθήκαμε, είναι για παράδειγμα δυνατό να αναζητηθούν διαφορετικοί τύποι εξειδικευμένων αναμεταδοτών (της αστυνομίας, του NATO, της τηλεόρασης, του συστήματος 5G, της μιάς ή της άλλης εταιρίας), ή όχι. Να προσανατολιστούμε προς μία πολλαπλότητα πιο προσβάσιμων και διάχυτων στόχων, ή να επικεντρωθούμε σε έναν μόνο στόχο, δηλαδή μια περιοχή που περιλαμβάνει πολλές κεραίες, ή μόνο μία την πιο σημαντική; Ή, όπως είναι πιθανό, αλλάζοντας οπτική να κατευθυνθούμε περισσότερο προς τα καλώδια και τους κόμβους οπτικών ινών, προς τα τηλεφωνικά κέντρα ή προς μερικούς μετασχηματιστές και ηλεκτρικές γραμμές, που μπορούν να διακόψουν μερικά το ίντερνετ και τις κινητές τηλεπικοινωνίες σε ζώνες λιγότερο ή περισσότερο μεγάλες;

Με τον ίδιο τρόπο, αν είναι σίγουρα δυνατό να προσδιορίσουμε προσωπικά ποιοτικά κριτήρια, ώστε να επηρεαστεί ένας μεγάλος αριθμός ατόμων, ή να δημιουργηθεί μία αναστάτωση που να διαρκεί όσο το δυνατόν περισσότερο, μπορεί αυτά τα κριτήρια να διευρυνθούν σημαντικά σε άλλες διαστάσεις, όπου αυτό που θα μετράει θα είναι, για παράδειγμα, περισσότερο να πραγματοποιηθεί το σαμποτάζ σε μία δεδομένη περίοδο ή στιγμή παρά τις δυσκολίες (όπως η "απαγόρευση κυκλοφορίας"). Όπως για παράδειγμα μια συγκεκριμένη ημερομηνία συνδεδεμένη με ένα γεγονός της κυριαρχίας, ή

μια πράξη αλληλεγγύης, μία αντίδραση σε κάποια αναδιάρθρωση της κυριαρχίας, ή ένας ειδικός αγώνας που θα θέλαμε να φρενάρουμε ή να στηρίξουμε. Ή θα μπορεί να είναι κάτι το αντίστροφο, δηλαδή κάτι συνδεδεμένο με μία ειδική κεραία στοχοποιημένη για το αποτέλεσμα που θα φέρει. Όπως για παράδειγμα κεραία σε συγκεκριμένη βιομηχανική ζώνη, λιμάνι, εργοστάσιο πολεμικού υλικού, start-up, εργαστήριο, διοικητική υπηρεσία κλπ. Ή, ακόμα, θα μπορούσε να είναι απλά η χαρούμενη συμμετοχή σε μία κατάσταση καταστροφής που δεν είχαμε προβλέψει, αλλά που μας ενθουσιάζει. Και σ'αυτήν την περίπτωση, όπως και σε άλλες, το απλό και διάχυτο του πράγματος μπορεί, εξίσου, να αποτελέσει ένα κριτήριο, κ.ο.κ.

Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, μου φαίνεται ότι δεν μπορεί να υπάρχει κανένα είδος πιθανής "αποτελεσματικότητας" σε ότι αφορά το σαμποτάζ, εξαιτίας, από τη μία του χαρακτήρα τους που είναι πάντα μερικός σχετικά με το τεράστιο έργο καταστροφής που μένει να γίνει και, από την άλλη πλευρά, διότι πρόκειται για μία σχέση μεταξύ του εαυτού μας και του κόσμου, μιας κοινωνικής σχέσης που δεν διαλύεται ούτε συνοψίζεται σε ένα τεχνικό ζήτημα. Το ζήτημα, λοιπόν, είναι να βάζει ο καθένας μας κριτήρια για καθεμιά από τις ενέργειές του, αντί να αναφέρεται σε μία εξωτερική σχέση, ποσοτικοποιημένη ή αντικειμενικοποιημένη (που αναπαράγει μία λογική "μετρήματος" που έχει τις ρίζες της στον κόσμο της κυριαρχίας). Οπότε, μήπως θα μπορούσαμε τότε να πούμε ότι ένα σαμποτάζ είναι πετυχημένο (ή "αποτελεσματικό") όταν πραγματώνουμε αυτό που είχαμε σχεδιάσει χρησιμοποιώντας τα μέσα που είχαμε στη διάθεσή μας; Ότι, τελικά, είναι πρώτα απ'όλα ένα ζήτημα μοναδικότητας, ότι είναι μία στιγμή να ακουμπήσουμε τη δράση σε μια φευγαλία διάσταση ποιότητας που αφορά στη ζωή μας; Μία 100άδα κατεστραμμένων κεραιών σε δύο χρόνια, σίγουρα δεν αξίζουν τίποτα μπροστά στην αντικειμενικότητα των 29.900 άθικτων κεραιών, αλλά καθεμιά από αυτές τις κεραιές "είπε" σίγουρα πολλά σε αυτούς και αυτές που άγγιξαν με τη δράση τους αυτή τη διάσταση υπέρβασης της πραγματικότητας, αλλά και σε

όσες και όσους ξέκοψαν στιγμιαία από την καθημερινότητά τους, χωρίς να μιλάμε και γι αυτούς κι αυτές που οι σχέσεις κοινωνικής αποξένωσης τους άνοιξαν ρωγμές.

Την ώρα που αυτό το τελευταίο κύμα απομόνωσης φαίνεται να τερματίζεται, ακόμα κι αν διάσπαρτα σαμποτάζ συνεχίζουν να γίνονται από τη στιγμή που η εγκατάσταση του συστήματος 5G υπόσχεται κι άλλα, θα ήθελα απλά να κλείσω με δύο καινούργια ζητήματα: κι αν ο συντονισμένος και διάχυτος χαρακτήρας αυτών των επιθέσεων δεν αντιπαρατείθονταν, αλλά, απεναντίας, συμπληρωνόντουσαν μέσα σε μία δίνη τόσο διασκορπισμένη όσο και ανεξέλεγκτη; Κι αν τα στοκ των καλωδίων καιγόntonτουσαν από μόνα τους;

ΣΤΜ: για όποιο άτομο θέλει να διαβάσει περισσότερα στα γαλλικά αναφορικά με τις παραπομπές του 1^{ου} γράμματος, τις παραθέτουμε παρακάτω:

- (1) Abandonner les fantasmes de la politique. Critiques anarchistes de quelques dérives de la méthode insurrectionnelle, ed. Attaque, mars 2019, 36 p.
- (2) Le Parisien, 5-7 mai 2020, sur les câbles en fibre optique coupés à Ivry et Vitry (Val-de-Marne)
- (3) Attaques incendiaires autour de Grenoble, communiqué des Chauves-souris transmettant le feu paru sur Indymedia Nantes, 19 mai 2020
- (4) Antenne, je ne boirai plus de ton réseau, in Le Postillon (Grenoble) n°56, été 2020
- (5) Panne électrique - les impacts d'une attaque physique sur le réseau électrique, site Vert Résistance, 25 mars 2020

...κλείνοντας

Πίσω στα δικά μας λοιπόν. Ας ξεκινήσουμε με την παραδοχή πως αυτούς τους μήνες χάσαμε πολύ χρόνο. Και αφήσαμε εξίσου πολύ χώρο για την εγκαθίδρυση των κυρίαρχων επιταγών. Η δημοκρατία ξεγυμνώνεται και αποκαλύπτεται πλατιά πλέον ως αυτό που πραγματικά είναι, ένας νομικά πλήρως ευέλικτος και αναπροσαρμόσιμος μηχανισμός κοινωνικής πειθάρχησης και ελέγχου, επιβολής της κοινωνικής ειρήνης, συντήρησης και διεύρυνσης των ταξικών ανισοτήτων, που βασίζεται σε διαρκείς αυθαιρεσίες και παραβιάσεις. Ένα προκάλυμμα του πυρήνα κάθε συστήματος μαζικής διακυβέρνησης και δημαγωγίας, του ολοκληρωτισμού.

Μέσα σε μία σημαντική ιστορική συγκυρία, έχουμε βρεθεί αμήχανοι να παρακολουθούμε πολιτικά διαγγέλματα που απαγορεύουν την κυκλοφορία, την κοινωνικοποίηση, την ίδια μας την αυτοδιάθεση. Δυστυχώς, καταλήξαμε να υιοθετούμε- σε πρώτη φάση τουλάχιστον- το συλλογιστικό πλαίσιο που επιβλήθηκε από το κράτος και τους ειδικούς του. *“Βιώνουμε ως ανθρωπότητα μία απρόβλεπτη έκτακτη συνθήκη, και τώρα δεν υπάρχει χώρος να ασχοληθούμε παρά με τις συνέπειες της.”* Παράλληλα φάνηκε να διαπραγματευόμαστε στα μυαλά μας τα βασικά, αδυνατώντας να θέσουμε καίρια ζητήματα και ερωτήματα. Για την αναγκαιότητα ή μη των όποιων μέτρων, που σταδιακά όλο και κλέβουν τις ζωές μας. Είναι λογικό και ανθρώπινο σε πρώτο επίπεδο να μας κυριεύσει ο φόβος για το άγνωστο μπροστά στην απειλή ενός ευρέως μεταδιδόμενου και δυνητικά θανατηφόρου ιού; Αδιαμφισβήτητα ναι! Αλλά μετά τι;

Η δράση του ανατρεπτικού κινήματος μέσα σε αυτούς τους μήνες, προσαρμόστηκε αρχικά στις κατευθύνσεις της κρατικής διαχείρισης της πανδημίας, αντί να κινηθεί ανεξάρτητα και κόντρα σε αυτήν. Γι αυτό μιλάμε και για υιοθέτηση του συλλογιστικού της πλαισίου. Διστάσαμε, λοιπόν, να μιλήσουμε καθαρά ενάντια στις κρατικές απαγορεύσεις. Δεν υπήρξε αναρχική παρουσία στους δρόμους και στις πλατείες, όπου να ανοίγει μια προοπτική για έναν αγώνα κατά των κρατικών μέτρων, για μια διάχυση της αντικρατικής κοινωνικής τάσης, όπου σε τέτοιες συνθήκες, έχει την προοπτική να ενταθεί. Και συμβάλαμε κι εμείς στη διαμόρφωση μιας κατάστασης αδράνειας μπροστά στον παραλογισμό της μιλιταριστικής διαχείρισης ενός υγειονομικού ζητήματος, που έχει γίνει πλέον η νέα κανονικότητα.

Κυριότερα όμως, δεν επιχειρήσαμε να ξεφύγουμε από τις νέες καθημερινές συνθήκες που προέκυψαν από την πανδημία και τη διαχείρισή της, και να κάνουμε αυτό που οι μηχανισμοί της εξουσίας θα πασχίσουν να αποτρέψουν: να κάνουμε ένα βήμα πίσω και να αναλύσουμε, να επικοινωνήσουμε και να προωθήσουμε τελικά τον αγώνα ενάντια στις γεννεσιουργές αιτίες της υπάρχουσας κρίσης.

Αυτός ο ιός, φάνηκε ικανός να αποκαλύψει μέσα σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα, όλη την ασχήμια στην οποία εδραιώνεται ο σύγχρονος κόσμος που ελέγχεται όλο και περισσότερο, από άκρη σε άκρη, από τα κράτη, την οικονομία και το εξουσιαστικό εκείνο ηθικό και αξιακό πλαίσιο που τον στηρίζει και τον συντηρεί. Η ωρολογιακή βόμβα της καταστροφικής επεκτατικότητας εις βάρος της άγριας ζωής και των ενδιατημάτων της, της καταστροφικής ρύπανσης από το δολοφονικό σύστημα βιομηχανικής παραγωγής, έχει ήδη εκραγεί και ο κορωναιϊός φαίνεται να αποτελεί μία από τις συνέπειες αυτής της έκρηξης. Η εκμετάλλευση της φύσης και των ζώων, είτε μέσα σε δομές μαζικού εγκλεισμού και εκτροφής, είτε με την ασταμάτητη εισβολή στα οικοσυστήματά τους, έχει λάβει τραγικές διαστάσεις, και στην παρούσα φάση βιώνουμε μία μόνο από τις συνέπειες, που θα είχε αυτή η

επεκτατικότητα και πάνω στις σύγχρονες ανθρώπινες κοινωνίες.

Όποιο, όμως, και να είναι το επικρατέστερο συμπέρασμα για την ακριβή προέλευση του κορωνοϊού, όλα συγκλίνουν στο ότι ο καπιταλισμός δημιουργεί τις συνθήκες εκείνες για την ευρεία εξάπλωση και τη φονικότητα ενός ιού σαν αυτόν και ότι, τελικά, το σύστημα κυριαρχίας δολοφονεί παίρνοντας ζωές και καταστρέφοντας τη φύση. Η ιστορία μας υπενθυμίζει πως αυτά που η κυρίαρχη προπαγάνδα προσπαθεί να παρουσιάσει ως “ατυχήματα” ή απρόβλεπτες καταστάσεις, είναι εγγενείς και δομικές (δυσ)λειτουργίες του κυρίαρχου κοινωνικού και οικονομικού συστήματος με δολοφονικές συνέπειες κάθε φορά. Εκρήξεις σε πυρηνικές και πετρελαϊκές βάσεις, εξάπλωση ιών ως αποτέλεσμα της εκτροφής και του εγκλεισμού εκατομμυρίων ζώων, πολεμικές επιχειρήσεις...και η λίστα των νεκρών και της καταστροφής δεν έχει τέλος. Ο καπιταλισμός αποδεικνύεται για άλλη μια φορά επικίνδυνος. Κι αυτό είναι καίριο να αναδειχτεί.

Οι αλαζόνες της εξουσίας, διαχέοντας τρομοκρατία και μιλώντας για έναν “κοινό αόρατο εχθρό”, επέβαλαν καθολικά ένα μοντέλο ζωής που διαμορφώνεται σταδιακά επί δεκαετίες μέσα στη σύγχρονη καπιταλιστική πραγματικότητα, κατά το οποίο τα βιώματα είναι κατά κύριο λόγο εξω-κοινωνικά, μέσα από συσκευές και οθόνες κάθε είδους, μέσα σε διαμερίσματα και ελεγχόμενα εδάφη του εμπορίου, όπου το ύστατο νόημά της εξαντλείται στη δυνατότητα εργασίας και κατανάλωσης.

Κι όλα αυτά, αυτή τη φορά, δεν παρουσιάζονται πια ως επιλογές πολιτικού επιπέδου, αλλά ως αδιάψευστες επιστημονικά τεκμηριωμένες αναγκαιότητες. Κι ενώ στο εσωτερικό της λεγόμενης επιστημονικής κοινότητας, γίνεται όλο και πιο ξεκάθαρη η ύπαρξη πόλωσης σχετικά με τους ακριβείς κινδύνους, αλλά κυριότερα σχετικά με την στρατηγική αντιμετώπισης της παρούσας πανδημίας, ο επιστημονικός εκείνος πόλος, που κάθεται στα κυβερνητικά

τραπέζια λήψης αποφάσεων, ντύνει με επιστημονική ορολογία και επιχειρηματολογία τις κρατικές επιταγές, αναδεικνύοντας έτσι, πιο ξεκάθαρα από ποτέ, μία πολύ σκοτεινή πλευρά της τρέχουσας κατάστασης. Τη δυνατότητα εργαλειοποίησης και μετατροπής της επιστήμης σε δύναμη διακυβέρνησης. Που βασιζόμενη στο όλο και διευρυνόμενο χάσμα μεταξύ επιστημονικών επιτευγμάτων και της μέσης κοινωνικής γνώσης γύρω από αυτά, είναι ικανή να αφοπλίσει τον μέσο σύγχρονο άνθρωπο από την κριτική του ικανότητα και να τον πνίξει μέσα στην εξειδικευμένη ορολογία, στην απόλυτη και αναμφισβήτητη αλήθεια της στατιστικής και των αλγορίθμων.

Σε αυτές τις συνθήκες, φάνηκε ότι αδυνατούμε να φιλτράρουμε και να διερευνήσουμε τον καταιγισμό πληροφοριών, να αποκτήσουμε πρόσβαση στα πρωτότυπα δεδομένα και να τα αναλύσουμε, να επιστρατεύσουμε την κριτική σκέψη, τα δικά μας εργαλεία, για να χτυπήσουμε την κρατική διαχείριση της πανδημίας και τις απαγορεύσεις. Πώς θα μπορούσαν να έχουν συμβάλει στη διερεύνηση ενός τέτοιου θέματος, επί του οποίου δυστυχώς απαιτούνται εξειδικευμένες γνώσεις, τα συντρόφια που είναι γνώστες, λιγότερο ή περισσότερο, του αντικειμένου (γιατροί, βιολόγοι κ.ά.), κοινοποιώντας στο εσωτερικό των κοινοτήτων αγώνα, τα όποια δεδομένα που μπορούν να φανούν χρήσιμα; Σε μία κατάσταση όπου, διεθνώς, η κυριαρχία ελέγχει την πληροφορία, ώστε να μας καταστήσει υποτελείς και υποχείρια, και, τελικά, να μας πετάξει έξω από το παιχνίδι, παίζοντας μπάλα σε ένα γήπεδο που είναι όλο δικό της;

Μέσα σε αυτόν τον πόλεμο πληροφοριών, δεν επιμείναμε, παράλληλα, να βάλουμε μπροστά τη δυνατότητα αυτοκαθορισμού των όρων συνύπαρξης των ανθρώπων μέσα στην καθημερινότητά τους. Όρων που να καθορίζονται από τους ίδιους τους συνυπάρχοντες, σύμφωνα με τις ειδικές τους ανάγκες. Αγνοήσαμε να βάλουμε μπροστά την ελευθερία του ατόμου στην επιλογή του πώς θέλει να ζήσει. Να αυτοκαθορίσει την υγεία του. Το γεγονός ότι οι μόνοι ικανοί να γνωρίζουμε το πόσο νοιαζόμαστε για τους

διπλανούς μας, είμαστε εμείς και όχι οι κρατικοί δολοφόνοι. Ζητήματα που θα έπρεπε για μας να είναι αδιαπραγμάτευτα, στον αντίποδα καθολικών μέτρων τέτοιας ισχύος, όπως με το lockdown. Ζητήματα που άλλωστε η κρατική ιδεολογία στον πυρήνα της τσαλαπατά, μέσα από τη διαρκή αμφισβήτηση της ύπαρξης ατομικής ευθύνης και ευσυνειδησίας, ώστε να αναιρέσει έτσι, εξ αρχής, την ίδια τη δυνατότητα ύπαρξης ενός συνυπεύθυνου και αυτόνομου τρόπου συμβίωσης, μακριά από τη διαμεσολάβηση του κράτους. Η επίκληση στην υποτιθέμενη ανυπαρξία ατομικής ευθύνης, με λίγα λόγια, δεν καλύπτει απλά και μόνο εγκληματικές πολιτικές, αλλά ενδυναμώνει και το ρόλο του κράτους να αποφασίζει και να διατάζει για εκατομμύρια ανθρώπους, για το “κοινό καλό”.

Μέσα σε όλα αυτά, μπορούμε αναμφισβήτητα να παρατηρήσουμε πως, εάν κάπου έχει κεντροβαρίσει ιδιαίτερα ο ανατρεπτικός χώρος τις δυνάμεις του, μέσα σε αυτούς τους μήνες της πανδημίας, είναι στις δομές και τις κινήσεις “κοινωνικής αλληλεγγύης” και συνδικαλιστικού τύπου. Όλο και συχνότερα, ξεπηδούν το τελευταίο διάστημα πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν το μαγείρεμα και το μοίρασμα φαγητού, που συλλέγουν τρόφιμα και τα διακινούν μέσω αυτοοργανωμένων εγχειρημάτων ή παραδίδοντάς τα σε δομές, όπως υποχρηματοδοτούμενα και υποστελεχωμένα κρατικά ιδρύματα κλπ.

Με σεβασμό στις ειλικρινείς προθέσεις, στο χρόνο και την ενέργεια που αφιερώνεται σε αυτά τα εγχειρήματα, θέλουμε να θίξουμε ορισμένα ζητήματα που μας προβληματίζουν με κλιμακούμενη ένταση τελευταία. Μιλώντας από αναρχική σκοπιά για αλληλεγγύη οι όροι με τους οποίους γίνονται αυτές οι κινήσεις ίσως πρέπει να μας (ξανά)απασχολήσουν λίγο περισσότερο. Σίγουρα θα υπάρξουν αυτοί που μπροστά σε μία τέτοια διατύπωση, με σιγουριά θα πουν πως βρισκόμαστε σε μία κατάσταση όπου δεν υπάρχουν περιθώρια για πολλές θεωρίες και προέχουν οι ανάγκες. Μέσα σε μία, με άλλα λόγια, κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Παρ’όλα αυτά, επειδή η φτώχεια και η μιζέρια, τα

αδιέξοδα και οι καταστροφικές καταστάσεις για τους καταπιεσμένους, αποτελούν εντεινόμενο καθεστώς, η περισυλλογή και η σκέψη οφείλουν να αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της αναρχικής παρέμβασης στις κοινωνικές εξελίξεις. Το ίδιο και η κριτική. Διαφορετικά, ορισμένα επαναλαμβανόμενα μοτίβα δράσης, είναι ικανά να μας απομακρύνουν αργά και σταθερά, τόσο εμάς τους ίδιους αλλά και τον τρόπο που δρούμε, από τον πυρήνα του αγώνα μας και του σκοπού μας. Την αυτονομία των ανθρώπων. Τη δυνατότητά μας να αποφασίζουμε και να δρούμε οι ίδιοι για τις ζωές μας. Χωρίς το ζυγό καμίας εξουσίας. Χωρίς την εξάρτηση από καμία διαχείριση και υπηρεσία.

Η ομορφιά της αλληλεγγύης, έγκειται στην επικοινωνία και την αμεσότητα που αναπτύσσεται μεταξύ των εμπλεκόμενων ατόμων, στην ισότιμη διάθεση για συνεργασία και αλληλοβοήθεια, στοιχεία που πηγάζουν μέσα από τη σύνδεση κοινών βιωμάτων, θέσης, αλλά και οδηγούν στη σύσφιξη αυτών και τη δημιουργία λιγότερο ή περισσότερο-βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων σχέσεων και κοινοτήτων. Η ομορφιά της αρχίζει να ξεφτύνει όταν η διαδικασία αυτή διαμεσολαμβάνεται. Μαζί με τη διαμεσολάβησή της έρχεται η θεσμοποίησή της και έτσι σταδιακά χάνεται ο αμφίδρομος χαρακτήρας της και η αλληλεγγύη μετατρέπεται σε παροχή και ανάθεση. Γενικά μιλώντας, είναι διαφορετικό να ορίζονται, για παράδειγμα, στο εσωτερικό μιας συγκεκριμένης κοινότητας, ομάδες εργασίας γύρω από τις ανάγκες της ίδιας της κοινότητας και να καθορίζονται κάποιοι ρόλοι, ανάλογα με τις δυνατότητες προσφοράς του κάθε ατόμου, με σκοπό την αποτελεσματική ικανοποίησή τους. Και διαφορετικό να αυτοορίζεται μία ομάδα ανθρώπων ως υπεύθυνη για να παρέχει, εκτός αυτής, αγαθά και υπηρεσίες.

Δυστυχώς, στα δικά μας μάτια, οι περισσότερες κινήσεις που γίνονται το τελευταίο διάστημα, κλίνουν πολύ περισσότερο προς το δεύτερο. Ή εμείς δεν μπορούμε να αντιληφθούμε το απελευθερωτικό πρόταγμα, σε ένα εγχείρημα που συλλέγει για παράδειγμα προϊόντα αγορασμένα από τα σουπερμάρκετ και διαμεσολαβεί το

διαμοιρασμό τους; Σε ένα εγχείρημα που με όρους επαγγελματισμού μαγειρεύει δεκάδες έως εκατοντάδες ποσότητες φαγητού και τις μοιράζει σε ανθρώπους που αναμένουν σε μια σειρά; Κι όχι μόνο αυτό, αλλά οι κινήσεις αυτές, να “αναλαμβάνονται” πολλές φορές και με τη σφραγίδα πολιτικών συλλογικοτήτων πάνω σε φωτογραφίες απλωμένων χεριών.

Αντ’αυτού, θέλουμε να αναζητήσουμε τρόπους που θα μας απομακρύνουν από το σημείο όπου θα καταλήξουμε να αναπαράγουμε μία ακτιβίστικη εκδοχή της φιλανθρωπίας. Η λήψη μιας πρωτοβουλίας, για παράδειγμα, από μια ομαδοποίηση ανθρώπων για την εκκίνηση μιας δομής στην οποία να καλούνται όσοι έχουν ανάγκη, σε επίπεδο γειτονιάς, να συμμετέχουν ενεργά, με όποιες δυνάμεις έχουν, όσο μπορούν και αν μπορούν να δεσμευτούν, προκειμένου να συμπράξουν με τρόπο τέτοιο που να αντανakλά πρώτα απ’όλα τις ανάγκες των συμμετεχόντων. Ένα τέτοιο εγχείρημα, με την απαραίτητη κοινωνικοποίησή του μέσα στις γειτονιές μας, μπορεί να λειτουργήσει και ως παράδειγμα για να διαχυθεί η συγκεκριμένη πρακτική. Τουλάχιστον σε όσους, μέσα στη δυσκολία, δεν ψάχνουν για αντικαταστάτη των κρατικών υπηρεσιών, αλλά για το ξεπέρασμά τους. Διαφορετικά, αντί να ανοίγουμε ρήγματα στο εξουσιαστικό οικοδόμημα, μπαλώνουμε τρύπες της κρατικής διαχείρισης.

Με το κεντροβάρισμα αυτό όμως, βρισκόμαστε μπροστά σε καίρια ερωτήματα και προκλήσεις. Έχουμε ήδη εισέλθει, με μεγάλη ταχύτητα, στην περίοδο αυτή που χαρακτηρίζεται από την αποκαλούμενη 4^η βιομηχανική επανάσταση, κι εμείς αδυνατούμε να εμπλουτίσουμε και να αναθεωρήσουμε τα εργαλεία μας. Συνεχίζουμε με μονομανία τις ανοιχτές συνελεύσεις (αν και πολύ λιγότερες σε σχέση με παλιότερα) και τις συνηθισμένες πορείες όπως του Πολυτεχνείου και της 6^{ης} Δεκέμβρη, με αποτέλεσμα να γινόμαστε βορά στα τσογλάνια του καθεστώτος με τις εκατοντάδες προσαγωγές, συλλήψεις και τραυματισμούς,

εξαντλώντας όλη μας την ενέργεια και την αντοχή σε προβλεπόμενες δράσεις, μην αφήνοντας έτσι πλέον περιθώριο για νέες ιδέες και πρακτικές να δοκιμαστούν και να αναπτυχθούν. Μήπως θα έπρεπε να δούμε ξανά την αποκέντρωση και τον αιφνιδιασμό, ενέργειες επίθεσης στην κυριαρχία από μικρές ομάδες, όχι εκεί που μας περιμένει πάνοπλος κι οργανωμένος ο εχθρός (όπως π.χ. έγινε στο Πολυτεχνείο και την 6^η Δεκέμβρη), αλλά επιλέγοντας εμείς τον τόπο και το χρόνο δράσης; Εστιάζοντας παράλληλα σε νέα δεδομένα-στόχους, όπως η τηλε-εργασία, η τηλε-εκπαίδευση, οι τηλε-αγορές και η τηλε-παραπληροφόρηση; Πρέπει να δούμε τα πράγματα με μία νέα, με μία διαφορετική προοπτική.

Η διατάραξη της παθητικότητας και της αποβλάκωσης, της απομόνωσης και της αποξένωσης για όσους εγκλείονται στα διαμερίσματα, μέσα στους φόβους και τις ανασφάλειες, αποτελεί ένα ανοιχτό στοίχημα. Η διακοπή της διασυνδεσιμότητας που εισάγει νέους τρόπους εργασίας, εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας, μεταφέροντάς τα στη σφαίρα του εικονικού, αποκόπτοντάς τα από τις πραγματικές τους διαστάσεις και από τις κοινωνικές δυναμικές, αποτελεί ένα υπαρκτό ζητούμενο. Το σαμποτάρισμα της περαιτέρω εξέλιξης του τεχνοβιομηχανικού συστήματος εις βάρος της φύσης και των ανθρώπων, αποτελεί στόχο.

Με τη μιζέρια να μας ζώνει από παντού όλο και πιο ασφυκτικά, να οξύνουμε τις γνώσεις και τη σκέψη μας, να φουντώσουμε τις δράσεις μας.

τέλη Δεκέμβρη 2020

“[...] η κανονικότητα είναι η καταστροφή που παράγει όλες τις καταστροφές. Δεν πρόκειται, βέβαια, να παρακαλάμε για την επείγουσα επιστροφή της ή για μία καλογυαλισμένη αναθεώρησή της από τους “από πάνω”, αλλά να εμποδίσουμε την επιστροφή της τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά, μέσα από την αυτο-οργάνωση και τη δράση. [...]”

